CENZURAT

Anul IV. Mai—Iunie 1936. No. 5—6

ŞCOALA BASARABEANĂ

REVISTĂ DE CULTURĂ PEDAGOGICĂ ŞI DE APĂRAREA INTERESELOR ÎNVĂŢĂTOREŞTI

SUMARUL:

Redacţia . . . . . Regele şi învăţătorii
N. Dragomir . . . . . Promovarea în şcoala primară
Spiru Vutcaru . . . . . In apărarea democraţiei.
B. Frunte . . . . . Mi-a şoptit cerul (versuri).
L. Vidraşcu . . . . . Învăţătorul şi statul
Jean Bănculescu . . . . . Învăţătorul
D. V. Ţoni . . . . . Ziua de 31 Mai, la Chişinău
G. Coculescu . . . . . Necesitatea unui program de primăvară
Dumitru Aniţei . . . . . Cercurile Regionale
R. Trinchin . . . . . Bucătarul şi motanul
Boris Vasilachi . . . . . Soarta învăţătorului începător
Pamfil Pleşca . . . . . Chestiuni vechi, probleme noi
D. Diaconescu . . . . . Mijloace practice pentru activitatea cult.

Recenzii.

Cărţi: „Viaţă în şcoala, şcoală în viaţă" de *Const. Narly*, recenzată de *Leopold Vidraşcu*. Direcţia Generală No. 1 recenzată de *M. Olaru*.
Reviste. Informaţiuni. Buletinul Asociaţiei.

ŞCOALA BASARABEANA
ORGAN AL ASOCIAŢIEI INVĂŢĂTORILOR DIN JUD. LĂPUŞNA

Regele şi Invăţătorii.

Ziua de 8 Iunie constituie pentru invăţătorimea română un punct culminant în viaţa-i plină de nădejdi spre mai bine.

Regele Ţării, cel dintâi cărturar al Neamului, s'a coborît în mijlocul acestora.

S'a coborît, i-a văzut, i-a ascultat, le-a vorbit şi ia înţăles.

Strânşi laolaltă din toate unghiurile ţării, cele câteva mii de învăţători constituiţi în cel mai impunător congres din câte s'au înregistrat până acum în ţara noastră, au făcut legământ Regelui Ţării, ca prin munca spinoasă de fiece zi, să deschidă cale nouă spre culmea celor mai sfinte năzuinţi, ale neamului nostru.

Congresul, prilej de cea mai înălţătoare manifestare pentru cel dintâi Rege care s'a identificat aspiraţiilor învăţătoreşti, a avut loc în sala Ateneului Român din capitală.

Cuvântarea d-lui D. V. Ţoni

Târziu, când uralele s'au mai potolit, d. D. V. Ţoni a păşit în faţa Majestăţii Sale rostind următoarea cuvântare:

SIRE,

Invăţătorii români trăesc astăzi când Majestatea Voastră aţi binevoit să veniţi în mijlocul lor, când pentru întâia oară un Rege al Ţării participă la un congres învăţătoresc, clipa cea mai solemnă din viaţa lor şi a şcolii poporului.

Prezenţa între noi a Majestăţii Voastre, conducătorul suprem al neamului, îndrumător al culturii, naţionale şi ocrotitor al şcolii, Acela în care învăţătorii au găsit întotdeauna mângâiere şi îmbărbă-

tare şi dreptate în ceasuri grele, este cea mai frumoasă şi mai înaltă răsplată pe care am fi putut-o visa pentru munca şi credinţa noastră.

Indăduiţi-ne deci, Sire, să Vă exprimăm, stăpâniţi ca niciodată de o sfântă emoţie mulţumire adânc recunoscătoare, îngăduiţi-ne să Vă închinăm tot ce avem mai bun şi mai curat în suflet.

Dar prezenţa Majestăţii Voastre între noi, înseamnă nu numai o răsplată, ci şi o chemare şi o poruncă.

Voiţi — o ştim fiindcă Vă urmărim toţi până la unul, gândul şi fapta,—ca neamul românesc să se afirme în lume ca o mare forţă de lumină şi creaţie aşa cum îl comandă geniul şi virtuţile sale.

Voiţi pentru aceasta, ca pe pământul său, din care nimeni şi niciodată nu va putea ştirbi măcar o brazdă, să se păstreze datinele şi tradiţiile, să se desfăşoare munca rodniciei aducătoare de bună stare şi fericire, să fie pace şi a monie, să fie ordine şi disciplină, să-şi supună toţi cetăţenii aspiraţiile şi interesele lor individuale aspiraţiilor şi intereselor superioare ale ţării.

Voiţi din tot sufletul Vostru, Sire, ca tineretul neamului — speranţa lui întreagă — să fie viguros la trup şi sănătos la minte, călăuzit de idei şi sentimente generoase, cu dor de muncă şi de viaţă, trăită pentru binele şi fericirea semenilor, cu înţelegere şi respect pentru tot ce-i glorios în trecutul nostru cu credinţă nestrămutată în viitorul Patriei, în viitorul pe care trebue să-l pregătească ei prin muncă şi jertfă.

Inaintea noastră, în Augusta persoană a Majestăţii Voastre, stă întruchiparea voinţii, care după ce s'a călit în focul credinţelor străbune şi al datoriilor prezentului a pornit să deschidă neamului românesc drum nou, drum luminos, către culmea celor mai înalte năzuinţi ale umanităţii.

Voinţa Majestăţii Voastre e pentru noi suprema poruncă.

O vom urma, cu sufletele înălţate, o vom urma fără şovăire, o vom urma cu orice sacrificii.

In serviciul culturii poporului, Tronului şi, Ţării au stat şi au luptat înaintaşii noştri, învăţători; ca ei vom sta şi vom lupta şi noi.

Ei au aprins luminile şcolii în satele României cu multe decenii în urmă, au îndrumat poporul satelor către desrobirea economică, prin organizaţia cooperatistă, au pregătit conştiinţele în vederea rezistenţei naţionale şi a jertfirii vieţii pentru realizarea visului secular, au condus eroic pe ostaşii ţăranii pe câmpurile de bătălie, au contribuit în măsură hotărârea la crearea României de astăzi.

Noi, urmaşii lor, muncim în şcoală şi în atâtea instituţii de cultură ca să se reverse lumina învăţăturii şi a unei adevărate conştiinţi omeneşti până în cele mai mici şi mai îndepărtate colţuri de ţară, şi stăm strajă neclintită ca pe sufletul poporului să nu pună stăpânire nici o ideologie primejdioasă, nici o rătăcire.

In marea acţiune de educaţie a tineretului preconizată şi călăuzită de Majestatea Voastră, acţiune menită să întărească bazele de credinţă ale neamului, să îndrumeze muncă nouă şi să ducă în cele din urmă la o solidaritate naţională de fier, chezăşia a tuturor izbânzilor din viitor, noi ne-am înrolat în rândurile celor dintâi ostaşi şi văzându-i chiar de pe acum rezultatele binefăcătoare, îi vom dărui tot entuziasmul şi vom sta sub steagul ei cu toată însufleţirea şi toată energia.

SIRE,

Ştiind, că o mai mare bucurie decât aceasta—a unei munci iluminată de credinţă şi sfinţită de jertfă nu vă putem da, Vă declarăm solemn şi legământ sfânt facem: credincioşi până la devotament şcolii, şi culturii naţionale, prieteni şi sfătuitori buni şi cinstiţi ai poporului, apărători şi păstrători ai tradiţiilor strămoşeşti, călăuziţi în tot ce vom gândi şi în-

făptui, de iubirea pentru Patrie şi Regele nostru, noi, învăţătorii urmând îndemnurile şi hotărîrile Majestăţii Voastre, vom fi ziditori harnici pentru ca să se ridice în mijlocul umanităţii România Nouă, cetate a spiritului şi altar al muncii.

SIRE,

In trecutul neamului nostru am avut mai demult un glorios strămoş ce-a fost supranumit Cel Mare, un altul, Viteazul, iar acum mai în urmă un Rege care a fost supranumit Înţeleptul, iar după el am avut pe Acela scump inimii Voastre, pe Intregitorul.

Invăţătorii României, văd în Majestatea Voastră pe Acela care va rămâne în istoria neamului românesc *Carol,* ctitorul sufletului românesc, de aceea cu credinţă şi dragoste Vă roagă să le primiţi închinarea

Să trăiţi Sire.

Să trăiască patria.

Discursul d-lui ministru dr. Angelescu.

După apeluri disperate la linişte, a luat cuvântul ministrul instrucţiunii publice, d. dr. C. Angelescu.

Salutat cu valuri de urale, d-sa a spus:

SIRE,

„Cu prilejul învestirii nouilor Episcopi, care a avut loc zilele trecute, Majestatea Voastră a rostit o cuvântare de un interes fără de seamăn, înălţătoare ca fond, lapidară ca formă, care ar putea ocupa un loc de frunte în orice antologie pusă la îndemâna elevilor din toate şcoalele noastre.

In această cuvântare pilduitoare, Majestatea Voastră a arătat rolul învăţătorilor şi preoţilor în desvoltarea culturală, religioasă şi morală a poporulu nostru.

„Intărirea sufletească a poporului, fiind o constantă şi neîncetată adunare — spunea Majestatea Voastră — iată chezăşia de progres, iată ţinta pe care toţi cei cari ne iubim neamul, trebue s'o avem veşnic înaintea ochilor".

„In desvoltarea metodică şi rodnică a păturii ţărăneşti,

trebue să ne bizuim pe două elemente de frunte: preotul şi învăţătorul".

„Dacă aceştia doi îşi fac pe deplin datoria, îndeplinindu-şi fără şovăire menirea, vom putea să ridicăm în puţini ani nivelul păturii noastre rurale, la o viaţă mai sănătoasă, atât trupească cât şi sufletească".

Acestea sunt cuvintele prin care Majestatea Voastră a cristalizat un adevăr profund, un adevăr care pentru nio trebue să fie o dogmă, căci el este întemeiat pe observarea temeinică a faptelor şi pe experienţa trecutului.

Fără îndoială că rolul preoţilor şi al învăţătorilor este covârşitor în desvoltarea unei ţări.

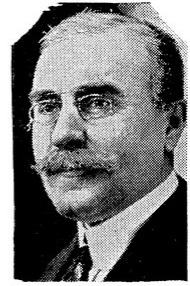

Biserica noastră, în decursul vremurilor, s'a confundat cu însăşi fiinţa neamului; ea a fost, cum spune Majestatea Voastră, puterea supremă, împrejurul căreia au roit toate năzuinţele, toate răbdările şi toate împlinirile poporului românesc

Ostaşii Domnului, cum îi numeşte Majestatea Voastră, nu trebue să uite niciodată însă că sunt şi ostaşi ai neamului, şi că pe acest neam ei trebue, prin autoritatea lor duhovnicească să-l lumineze şi să-l întărească, deschizându-i perspective spirituale noui şi trezind în conştiinţa lui, dinamismul forţelor morale care susţine, care înalţă.

Învăţătorii la rândul lor, au o menire tot atât de mare şi poate mai hotărîtoare, fiindcă acţiunea lor se exercită asupra tineretului în vârsta lui cea mai fragedă, când exemplul viu şi preceptul se imprimă adânc şi formează deprinderi, cari nu se şterg.

Ei sunt adevăraţi apostoli, elemente de ordine şi factori de cultură. Ei duc lupta cea grea în contra ignoranţei şi a întunericului; dela ei emană isvorul tuturor bucuriilor sufleteşti, căci prin ei copiii au cunoştinţă de tot ce face nobleţea vieţii pe pământ; prin ei sunt cultivate însuşirile alese ale neamului, tezaur nepreţuit de avânturi sufleteşti, care zace ascuns în cutele întregului nostru subconştient.

Graţie muncii şi sârguinţei lor, şcoala noastră primară

ocupă astăzi un loc de frunte şi a luat un avânt neînchipuit.

Dăscălimea noastră, este la înălţimea chemării ei şi-şi face cu însufleţire datoria, găsindu-şi satisfacţiunea în munca şi dragostea pentru şcoală şi în rezultatele fericite la care ea a ajuns.

Dar învăţătoriionu s'au mărginit numai să fie apostol ai unei credinţe, apestoli ai culturii, ci ei şi-au dat seama de importanţa ce trbue dată educaţiunii morale şi educaţiunii naţionale.

Ei şi-au dat seama că şcoala nu trebue să dea numai cultură, să lumineze numai mintea, ci ea trebuie înainte de toate să formeze caractere, să formeze oameni.

Invăţătorii noştri în acelaş timp, au înţeles că o ţară nu-şi poate valorifica potenţialul sufletesc decât prin vigoarea fizică şi morală a generaţiilor viitoare, încadrată în ritmul intereselor superioare ale statului şi de aceia în ziua când Majestatea Voastră, prin cele două mari reforme, isvorâte din înaltele Sale preocupări de întărirea neamului,—Educaţia tineretului şi educaţia premilitară, a căutat să dea o nouă direcţiune tineretului nostru, o direcţiune întemeiată pe baze solide, morale şi naţionale, îngrijindu-se deaproape de desvoltarea fizică a elevilor, pentru a-i prepara ca să fie apţi să-şi apere ţara şi neamul; corpul nostru didactic de toate gradele şi în special învăţătorii, înţelegând această chemare şi dându-şi seama de sentimentele nobile şi generoase, pornite din patriotismul fierbinte al Majestăţii Voastre, s'au pus fără rezervă la dispoziţia organelor educaţiei tineretului şi educaţiei premilitare, devenind auxiliarii cei mai preţioşi ai acestor două instituţiuni, — menite să schimbe faţa ţării şi să dea o nouă înfăţişare poporului nostru.

Majestatea Voastră poate avea toată încrederea în ei, fiindcă devotamentul lor merge până la jertfa de sine, pentru apărarea patriei şi executarea ordinelor Majestăţii Voastre, care are viziunea şi instinctul marilor realizări, destinate să ridice neamul nostru şi să-i dea prestigiul ce i se cuvine printre popoarele mari ale lumii.

Insufleţiţi deci de cele mai curate simţăminte naţionale

şi de cel mai cald patriotism, ţara şi Majestatea Voastră se pot oricând rezema pe devotamentul neclintit şi pe spiritul de jertfă nelimitat al învăţătorilor noştri, cari au găsit, că nici o zi nu era mai bine aleasă, ca ziua de astăzi, ca să slăvească pe Marele Rege, întăritor de ţară şi luminător de popor".

Răspunsul M. S. Regelui

După cuvântarea d-lui ministru dr. Angelescu s'a ridicat să vorbească Suveranul. Minute întregi a stat Majestatea Sa fără să poată începe din cauza delirului din sală. Nu mai erau strigăte sau ovaţii, ci o Niagară, care te ameţea. Se rupseseră zăgazurile cerului şi-o ploaie fantastică irupsese în Ateneu.

Mărturisesc că n'am asistat la o altă manifestaţie mai grandioasă ca cea a învăţătorilor pentru Regele ţării.

Fiecare frază spusă de Suveran era sulităţă de urale. Punctul culminant al delirului a fost atins când Majestatea Sa a declarat că dacă n'ar fi fost rege s'ar fi făcut învăţător. Aici manifestaţia a ajuns la paroxism.

Majestatea Sa a rostit următoarele:

„Găsindu-Mă astăzi, în această zi de sărbătoare a tineretului, în mijlocul învăţătorimii Mele, trebue să mărturisesc că sufletul Imi este cuprins de o adâncă emoţie.

Sunt emoţionat şi prin primirea, atât de caldă şi atât de însufleţită pe care Mi-aţi făcut-o; sunt emoţionat gândindu-Mă că am în faţa Mea pe acei cari sunt chemaţi de a pregăti, de a însufleţi şi de a întări România de mâine; dar sunt emoţionat—şi aceasta este o emoţionare de adâncă mulţumire—văzând felul în care

această învăţătorime românească a ştiut totdeauna să stea alături de Mine în gândurile Mele de îndrumare a neamului şi în năzuinţele sufletului Meu. (Aplauze puternice, urale).

Acest lucru l'am simţit, cu atât mai adânc, când după punerea problemei întăririi politice a României, s'a pus astăzi acel comandament suprem, care este întărirea rasei şi întărirea sufletului unui neam întreg.

In această operă acei pe cari mă voi bizui şi sunt hotărît să mă bizui, sunteţi voi, învăţătorii. (Aplauze puternice).

Astăzi, în faţa primejdiilor cari tind să ne cotropească şi din dreapta şi din stânga, de peste tot, problema învăţătorului s'a schimbat. El nu mai este acela care va trebui să înveţe numai buchea cărţii, nu mai este acela care până acum a avut şi un rol economic; astăzi toate acestea trebuesc să dispară în faţa pericolului enorm şi ceiace se cere învăţătorului este întărirea sufletelor românismului. (Aplauze prelungite). Şi prin românism, vreau să înţeleg, scoaterea virtuţilor latente ale acestui neam, ca să facem din ei una din ginţile cele mai falnice ale lumii (Urale puternice).

In această operă, care este crezul vieţei Mele, Eu nu mă voi putea bizui decât pe acei care sunt aproape de sufletul poporului Meu, adică pe voi.

In această zi aş dori să fac învăţătorimii Mele o mărturisire. Şi să nu credeţi că această mărturisire o fac fiindcă sunteţi voi, învăţătorii, de faţă, ci o fac din sinceritate.

Dacă soarta nu M'ar fi pus acolo unde sunt, aş fi fost în mijlocul vostru. (Aplauze, urale).

De aceia Eu vorbindu-vă, nu vă vorbesc numai Ca Rege, ci vă vorbesc dela suflet la suflet, vă vorbesc ca învăţător.

Poate tocmai fiindcă în sufletul Meu am avut această căldură faţă de voi, am putut resimţi şi din partea voastră aceiaşi căldură, pentru care vă mulţumesc din toată inima Mea.

Invăţătorimea trebue să ştie că o iubesc, învăţătorimea să ştie că mă uit cu drag la ea şi prin ea mă uit în prisma intereselor generale ale ţării. Şi fiindcă sunt convins că ea va şti totdeauna să slujească cu credinţă desăvârşită ţara, de aceia iubirea mea pentru ea este încă mai întărită.

Mulţumesc învăţătorimii pentru felul cum a ştiut de mai bine de 15 ani să răspundă chemărilor pe care i le-am făcut.

Şi în timpuri grele şi în timpuri mai uşoare ea a fost alături de Mine. O ştiu şi o simt din căldura sufletelor voastre că şi de acum înainte în această luptă uriaşă pe care am pornit-o pentru înălţarea şi întărirea sufletului românesc, în primul rând voi avea lângă Mine pe învăţătorii Mei. (Aplauze puternice).

Nu am venit în mijlocul vostru să vă dau sfaturi tehnice, nici sfaturi economice. Am venit să rostesc sufletului vostru şi să cer sufletului vostru să răspundă sufletului Meu.

Am simţit-o în trecut, o simt şi astăzi şi am convingerea că o voiu simţi totdeauna, că sufletul învăţătorimei române va fi totdeauna lângă sufletul Regelui Ţării Româneşti. (Aplauze prelungite, ovaţiuni).

In această zi, care este sărbătorirea tineretului şi deci trebue să fie şi sărbătorirea conducătorilor tineretului, nu pot termina cuvintele pe care le-am spus, decât cu urarea noastră care este şi trupească şi sufletească : Sănătate ! (Urale prelungite, ovaţiuni).

Şi acum, ca un simbol ai mulţumirilor Mele pentru întreaga învăţătorime română, ţin să remit această mică Cruce preşedintelui vostru. Şi decorându-l pe el, să ştiţi că sufletul Meu decorează întreaga învăţătorime a ţării".

(Aplauze, ovaţiuni prelungite).

Suveranul atârnă de reverul hainei d-lui Ţoni decoraţia „Pentru Merit".

Când Suveranul l-a decorat pe d. Ţoni cu crucea „Pentru Merit", şi când a anunţat că se va ridica o casă a învăţătorilor, sala s'a găsit electrizată.

La 5 jumătate Majestatea Sa şi Măria Sa, mulţumind cu salutul roman, au ieşit din sală. Sfâşieri de plămâni, braţe agitate, oameni prinşi în frizoane, sau căzuţi în extas mistic, potop de lacrimi.

Regele venise pe aleea speranţelor învăţătorilor şi pleca pe covorul sufletelor lor.

Promovarea în şcoala primară

Sub influenţa binefăcătoare a activismului şcoala primară românească a realizat o vizibilă îmbunătăţire. S'au corijat metodele, s'au revizuit programele, s'au cercetat copiii, etc. Uneori s'a mers şi prea departe : s'a înstreinat chiar şcoala, introducându-se procedee incompatibile cu structura sufletului românesc.

Nu s'a tras însă o consecinţă importantă din studiul individualităţii.

Dacă învăţământul trebue să fie individualizat, nu individualist, dacă trebue să aplicăm o „şcoală pe măsură", cum spunea Claparède, pentru realizarea scopului propus, mai trebue încă ceva : să nu pierdem din vedere verificarea culturii realizate şi soluţionarea situaţiilor ce întâlnim.

Suntem în plină actualitate. Suntem în faza, când trebue să dăm şi noi un fel de examen în faţa copiilor. Peste 2-3 săptămâni vom fi în situaţia de a zice şcolarilor noştri : mergeţi şi vă bucuraţi de roadele muncii voastre, acei cari aţi promovat,—luaţi aminte şi vă mâhniţi acei cari aţi rămas repetenţi.

Repetent şi promovat ; *două situaţii tranşante, cari în ochii copiilor înseamnă* capabil şi incapabil. *Aşa prevede legea ; numai aşa poate hotărî şi învăţătorul, sluiitorul ei.*

Nu este nevoe să fie cineva mare pedagog şi nici prea sentimental, ca să vadă nedreptatea frapantă şi gradul de barbarie didactică, care se petrece uneori cu voe sau fără voe ; căci să nu uităm : suntem la cursul primar, care are cu totul alt rost decât celelalte cursuri şcolare.

Pentru a ne limpezi ideia, să ne transportăm la fapte. După conformaţia naturală, unii şcolari cu o inteligenţă intuitivă vor

putea ceti frumos şi povesti, vor şti variabil lecţiile la istorie, religie, geografie şi la toate obiectele, cari fac apel mai mult la intuiţie—imaginaţie—asociaţie ; dar vor arăta o vizibilă insuficienţă la aritmetică, gramatică, compunere şi în genere la obiectele cari fac apel la puterea de abstracţie. Pe de altă parte, alţi şcolari cu inteligenţă discursivă, firi abstracte, vor putea fi chiar străluciţi la rezolvări de probleme, vor face sinteze minunate la compoziţiile lor şi în genere, vor arăta progres la obiectele, cari fac apel la abstracţie, dar se vor manifesta insuficient la religie, cetire, scriere, memorizare şi în general la obiectele, ce fac apel mai mult la intuiţie—imaginaţie—asociaţie.

S'ar mai putea imagina desigur şi alte cazuri.

Ce trebue să facem cu aceşti şcolari? Cum le răsplătim capabilitatea parţială? Îi promovăm ori îi lăsăm repetenţi? Sau dacă i-am promovat cu atari lipsuri într'un an, vom proceda cu ei la fel până la sfârşitul şcolarităţii? Iar dacă îi lăsăm repetenţi în primul an, îi vom ţine în fiecare clasă câte 2 ani?

Să nu uităm că nu e vorba aci de elevii nesilitori, leneşi şi răi. E vorba de o anumită psihologie, pe care o întâlnim foarte des la şcolarii noştri.

Dacă am cerceta puţin biografiile marilor poeţi, scriitori, pictori, etc. sau matematicieni, chimişti, ingineri, ş. a. sub acest raport al şcolarităţii, am descoperi cu siguranţă realităţi foarte edificatoare, iar pe dascăli i-am găsi în situaţii foarte variate.

După legea în vigoare, pe şcolarii cu atari insuficienţe vom trebui hotărît să-i promovăm ori să-i lăsăm repetenţi ; altă posibilitate nu mai avem. Corigenţă nu există la cursul primar, iar dacă ar exista, ar fi o adevărată monstruozitate didactică, pentru că, pe de o parte vara trebue lăsată pentru satisfacerea nevoilor de creştere, iar pe de altă parte, activitatea intelectuală în genere e foarte redusă, şi insuficienţa intelectuală nu se poate remedia într'o vară.

Situaţia pe cât se vede, e serioasă şi cere să fie desbătută pe larg, iar soluţiile propuse oficialităţii spre avizare.

* * *

Personal, în cadrul actualei organizaţii şcolare, aşi vedea o

soluţie în sistemul promovărilor parţiale. *Şi am în vedere prin acest sistem mai mult cultura formală a şcolarilor, decât pe cea materială.*

Promovarea parţială înseamnă a promova pe elevi în clasa următoare numai la obiectele, la cari au realizat progrese suficiente. Ei vor frecventa în anul viitor cursurile clasei în care au trecut, numai la obiectele la cari au promovat; la obiectele la cari nu au promovat, vor frecventa cursurile aceleiaşi clase, ca în anul precedent. Exemplu: Un şcolar de clasa II de tip de inteligenţă intuitivă, va putea promova în clasa III la intuiţie, geografie, cetire, memorizare, religie, istorie, desemn, lucru manual şi educaţie fizică şi va rămâne să repete clasa II la aritmetică, gramatică, compunere. Un şcolar de tip de inteligenţă discursivă va putea promova în clasa III la aritmetică gramatică, compunere, religie, memorizare şi dexteritătile la cari firea lui s'ar putea acorda, urmând să repete clasa II la geografie, istorie, cetire, ş. a. Cazurile mai numeroase sunt acelea, în cari se remarcă o mai greoaie desvoltare a puterii de abstracţie.

In chipul acesta şcolarul în cauză va frecventa cursurile în două clase; la unele obiecte în clasa II, la altele în clasa III şi se va transporta în consecinţă într'o clasă ori în alta, după lecţii. Adică, primul şcolar se va duce în clasa II la lecţiile de aritmetică, gramatică, compunere, iar în clasa III la restul lecţiilor. Al doilea şcolar, va merge în clasa II la geografie, istorie, intuiţie, cetire, iar în clasa III la restul lecţiilor.

In acest caz va fi necesar să se aplice un acelaş tip de orar fix, pe şcoala întreagă. De pildă Marţi ora I, va fi la toate clasele intuiţie—şt. fizico-naturale, în ora II matematici la toate clasele în ora III cetire şi tot astfel mai departe.

In afară de chestiunea orariului mai sunt necesare strânse relaţii între învăţătorii claselor, făcându-se deseori conferinţe didactice pentru schimb de păreri, avizare la măsuri, consemnări în fişele individuale, etc.

In tot cazul, trecerea clasei prin sistemul promovării parţiale se sprijină pe progresul realizat de diversele funcţiuni sufleteşti

şi mai puţin pe progresul realizat în acumularea de cunoştinţi Progresul silinţii la învăţătură trebue remediat altfel ; de pildă prin puterea interesului.

Avantajul mare al sistemului de promovare parţială stă în faptul că desvoltarea continuă şi normală a unor funcţiuni sufleteşti ajută desvoltarea mai rapidă a funcţiunii în suferinţă. De exemplu la şcolarul cu insuficientă desvoltare a puterii de abstracţie, desvoltându-se fără piedici ori intermitenţe (repetenţie generală) intuiţia—imaginaţia—asociaţia—apercepţia, va fi ajutată se se desvolte mai repede şi puterea de abstracţie, prin desvoltarea generală a minţii, prin experienţa nouă a clasei (pe care nu o repetă şi acolo unde nu are nevoe), prin valorificarea forţelor lui (în loc de a-l declara în chip general incapabil prin repetenţie), prin moralul copiilor, etc. E cazul să accentuăm, că sugestia are foarte mare influenţă la copiii de vârsta şcoalei primare; aceasta pentru a nu contribui la sporirea categoriei falşilor neinteligenţi, *cum s'a întâmplat cu celebrul caz al savantului Liné şi cum se întâmplă fără număr în practica banală a metodei. (Copilul Liné fusese declarat de învăţătorul lui incapabil şi dat să înveţe cizmăria; dar descoperit de un medic şi dat la învăţătură, deveni savantul Liné).*

Restul avantagiilor sistemului de promovare parţială, le putem trage fiecare, din felul cum vom privi şi critica chestiunea.

Cu titlu de experienţă s'ar putea cere aprobarea de către unele şcoli primare, unde se găseşte o coeziune vădită între învăţători, cari să poarte răspunderea încercării şi să asigure prin conştiinciozitate şi observaţie o veritabilă experienţă pedagogică.

N. Dragomir

In apărarea democraţiei

Odată cu revoluţiunea franceză care a rupt cu autocratismul şi despotismul feudal, poporul a decretat nişte principii de organizare socială numite „Drepturile omului", prin care se acordă oamenilor libertate atâta timp cât nu vatămă pe alţii, egalitate în drepturi, paternitate şi dreptul tuturor cetăţenilor de gândire, de exprimare a ideilor şi de a fi admisibili în toate demnităţile şi serviciile publice, fără alte distincţiuni, decât capabilitatea şi talentele lor. Revoluţiunea franceză a pus bazele democraţiei prin putinţa cetăţeanului de a fi ales şi eligibil, dar cu toate că aceste principii au fost decretate într'un entuziasm general şi în urma unor sacrificii enorme, totuşi şi azi după un veac şi jumătate, ele se calcă în picioare. Drepturile oamenilor de a-şi putea alege liberi, reprezentanţii lor în conducerea ţării, a căpătat ulterior un nume corespunzător căruia i se zice democratism sau democraţie. Este un cuvânt pe care îl rostesc mulţi dar îl înţeleg puţini şi mai ales îl aplică puţini. De ce? Pentrucă în general unui conducător îi este mai comod să dicteze asupra altora, decât să se lase controlat de alţii. In mulţimea de curente care abundă din ce în ce mai mult strada, inundă oraşele şi satele, democraţia se impune ca singura idee de viitor, menită să asigure progresul, viaţă bună şi dreaptă între oameni. Pentru a pătrunde mai bine acest lucru, să facem o mică incursiune în evul mediu. Caracteristica acestui timp este barbarismul, feudalismul, absolutismul şi bigotismul religios, o lume mobilizată în permanenţă pentru război şi distrugere. In acest vulcan de patimi, de cavaleri, comiţi şi duci cari primesc puterea şi o transmit din tată în fiu, ca pe un bun al lor, un Hus este urcat şi ars pe rug ca un martir, pentrucă a îndrăznit să-şi spună credinţele sale şi să apere libertăţile poporului său. Feudalismul cu suzeranitatea şi vasalitatea lui a dispărut, iar în locul acestuia se afirmă procesul de luminare şi democratizare a societăţii.

In privinţa democratizării vieţei noastre sociale, se poate spune că în general toate legile de organizare a instituţiilor

de cultură şi educaţie, sunt creiate într'un spirit democratic şi în formă au o coloratură democratică, numai că în realitate lucrurile stau invers. Voiu lua pentru exemplificare următoarele cazuri: Legea comitetelor şcolare, fiind creiată într'un spirit democratic, prevede la finele exerciţiului bugetar întrunirea tuturor locuitorilor, membri ai comunei, într'o aşa zisă adunare generală pentru discutarea şi aprobarea noului buget. Cu regret însă am constatat că într'o comună secretarul comitetului şcolar, un învăţător, se ferea de adunarea generală, pentru ca nu cumva să se aleagă în comitet vr'un membru care să nu-i fie pe plac. Acel învăţător credem că nu poate fi un exemplu de ordine şi respectare a legilor faţă de sătenii lui, din moment ce profitând de peceata şi registrele ce le are în în păstrare, se erijează într'un mic dictator cu apucături medievale.

Nu mai vorbesc de primării unde prea rar se mai dă socoteală sătenilor, măcar la finele anului, de gospodăria şi cheltuelile făcute, dar este dureros lucru să constatăm că se găsesc şi învăţători care ascund lumina sub oboroc, şi în loc să apere drepturile poporului se asociază cu oameni care exercită o tiranie asupra poporului. Da! Ignoranţa, egoismul şi răutatea oamenilor va fi o piedică permanentă pentru democraţie, dar învăţătorii care au un trecut atât de strălucit în luminarea poporului, trebue să apere democraţia prin înfrânarea despotismului de ori unde ar veni el. Nu numai cu sătenii el trebue să susţină democraţia, dar chiar cu copiii din clasele primare el trebue să organizeze societăţi de conducere a clasei, cooperative şcolare care toate au la bază o idee democratică. Numai lucrând astfel cu elevii, deprinzându-i de mici pentru rolul de cetăţeni liberi şi conştienţi de drepturile şi datoriile lor, societatea va putea avea mâine, oameni destoinici şi capabili de a se conduce prin ei însăşi. Pentru realizarea acestor gânduri trebueşte din partea învăţătorului *sinceritate* mai întâiu cu el însuşi şi apoi cu lumea. O largă cultură socială şi filosofică îl va ridica la înălţimi de cugetare, de unde privind şi viaţa şi oamenii cu abuzurile şi nedreptăţile lor, va zâmbi de sus şi va lovi cu toiagul în stâncă... Se vor îndrepta săgeţi veninoase asupra lui, dar încet, încet

apele se vor linişti. Pe cei buni lumea îi va pune la locurile de cinste, pe dictatorii de ocazie la urmă.

Casa ţăranului este acoperită cu stuf şi pe jos cu pământ, se hrăneşte prost, cu mămăligă şi borş de burueni, dar să nu i se răpească şi drepturile de a-şi alege conducătorii, căci atunci vor rămâne iar în ignoranţa medievală. Cum însă popoarele tind spre un progres şi nici de cum spre o întoarcere la primitivitate, învăţătorii trebue să fie profeţi adevăraţi. Drumul democraţiei este cel de urmat.

Spiru Vutcaru

MI-A ŞOPTIT CERUL

Azi cerul mi-a şoptit cu bucurie,
Cum că şi-a pus lavalieră-albastră;
Că zarzăru 'nflorit de la fereastră,
A tresărit de-un cânt de ciocârlie.

Că 'n liniştea pădurii din Vâlcele,
Ieşit-au toporaşii la lumină;
Că un izvor in apa-i cristalină
A oglindit vre-o patru rândunele,

Că dinspre cele trei răchiţi răzleţe,
Şăgalnicul Zefir ieşind deodată,
Din sboru-i cald a sărutat o fată,
Care-a roşit de-atâta tinereţe.

Că 'n ochii tuturora se strecoară,
A soarelui îmbătătoare vrajă
Şi pacea peste 'ntinsuri stă de strajă...
Azi cerul mi-a şoptit că-i primăvară.

B. Frunte

Invățătorul și statul

Și mai ales este vorba de generația tânără, de tineri apostoli cari sunt asvârliți fără cruțare pe vre-unul din meleagurile României Mari.

Sunt prea cunoscute aspirațiile generoase cu cari pornesc la sate în majoritatea cazurilor, tinerii învățători. Mulți sub impulsul profund omenesc, ajung ușor la atitudini revoluționare. Și aceasta, dacă nu în toate domeniile, atunci cu atât mai mult critica se va putea opri cu ușurință asupra instituțiilor constituite. Astfel, statul biserica și școala devin ținta atacurilor. Nu rare ori se dedau la afectate lamentări, găsind conflicte de idei și opinii cu programa analitică, cum că unele subiecte de predat despre stat, religie, societate, vin în flagrantă contrazicere cu concepțiile lor. Explicația acestor manifestări stă în specificul vârstei. Mediului școlar i s'a substituit mediul social cu întregul lanț de luptă pentru existență. Iată dar ceeace exercită o influență hotărîtoare. Cu toate acestea, oricât de alarmantă ar fi realitatea vieții, învățătorul tânăr este obligat să aibă mai ales în școală, o atitudine logică.

Față de stat, are datoria sfântă să formeze cetățeni conștienți—*știm că școala e obligată să conlucreze la organizarea și asigurarea statului, pregătindu-i cetățenii de care are nevoie. In schimbul acestui serviciu, acei ce formează sufletul școalei primesc sprijin moral și material. Ori programa de care s'ar lovi cineva, este una din normele sale diriguitoare, atâta vreme cât ea este în vigoare. Nu mai puțin adevărat însă, că atunci când școalele erau libere să profeseze orice idee, rezultatele nefaste la care s'a ajuns sunt prea cunoscute. Astfel, în secolul al XVIII-lea și începutul celui de al XIX-lea, s'a produs acțiunea cunoscută a statului francez-napoleonian, contra universității, care lucra contra*

vederilor statului. Totuşi, dreptul de-a cugeta nu trebue abdicat.

Societatea este singura formaţie în stare să realizeze o fină selecţie a operelor şi de valorificare a ideilor sănătoase. De aceea ori cât de neînsemnată ar fi situaţia de învăţător, şi oricât de puţină valoare ar avea în ochii altora, totuşi cugetarea sa are egalitate cu aceea a savantului, mai ales după ce a trecut prin prisma de vedere a societăţii, care formează singura instanţă judecătorească obiectivă. Iată pentru ce oricărui învăţător trebue să-i fie larg deschisă calea publicităţii şi a discuţiei, spre a-şi putea exprima convingerile personale, cu toate argumentele de care-i capabil. Acestea, după ce mai întâi şi-a îndeplinit cu sfinţenie toate îndatoririle şcolare şi fără să aştepte o imediată recunoaştere din partea societăţii. **Insfârşit, atitudinile revoluţionare trebuesc temperate sau eschivate.** *Este adevărat, şi nimeni n'ar îndrăzni să conteste afirmaţia,* că mizeria de care suntem cuprinşi şi în care înnotăm fără putinţă de scăpare, ar fi în stare să ne exaspereze. *Cu toate acestea trebue să ne reţinem, sperând că vor veni timpuri,* când învăţătorul şi şcoala vor înceta a mai fi o greutate pe capul guvernului.

Şi apoi, oricât de nobile ar fi unele ieşiri, prin fondul sufletesc din care răsar, nu sunt durabile. Sunt prea cunoscute atitudinile revoluţionare din tinereţe a multor bărbaţi politici. Deaceea din vreme trebuesc moderate orice ieşiri.

Şi iată pentru ce e bine, „ca în momente grele să se evadeze în perspectiva largă a gândurilor înalte", *zice un mare profesor francez.*

Leopold Vidraşcu

Unui învăţat

Învăţând mult, şi cu silinţă,
Ajuns-ai dobă de ştiinţă.
Nu ştii îns'un lucru mic:
Nu ştii, că nu ştii... nimic.

Invățătorul

Norme de activitate și conducere, în viața, a unui învățător, ce se pot deduce din romanul „Apostol".

Vânt de regenerare națională, surprinde și viața noastră, viața poporului român. Se afirmă începuturi de reforme și consolidare, ca o imperioasă necesitate, isvorîte din starea de lucruri anterioară, bună în trecut, dar dovedită simțitor neputincioasă, spre a satisface cerințele prezentului.

Drum nou își croește și școala, laolaltă cu celelalte spițe ale angrenajului social; drum anevoios la început, dar cu sorți de izbândă, călăuzită de mintea oamenilor luminați. Se urmărește cultivarea masselor și în special a tinerilor, care hotărît, mâine, vor fi poporul român și atât se va putea aștepta dela ei, cât școala a știut să-i pregătească. In erarhia școalei de toate categoriile, rolul primordial îl are școala primară, fiind prima și cea din urmă școală ce pregătește în majoritate poporul român, popor de rurali. Factorii ce răspund de această chemare, sunt învățătorii, cărora li se impune o pregătire, cu atât mai serioasă, cu cât rolul ce-l au, e greu, dar necesar.

Felul cum trebue să-și înțeleagă învățătorul rostul lui de educator sătesc, pregătirea trebuitoare și sacrificiul impus de apostolat, se desprinde în întregime și lămurit din *„Apostol"*, roman social de Cezar Petrescu, care într'adevăr oglindește starea reală de lucruri în școală, cu întreg cortegiul de realități mărunte și vibrante și care cu drept cuvânt e un îndreptar pentru învățători, un imbold pentru cei încercați de greutatea misiunei și un strigăt de deșteptare pentru cei ce

şi-au luat datoria în uşor. Un fenomen se înţelege la origine. „Apostol" e icoana vieţei satului Ponoare, mărunt, uitat de Dumnezeu şi stăpânire. Acţiunea se deapănă, începând din anul 1908. Nu e necesar să rezum acţiunea desfăşurată, fiindcă nu-şi poate închipui nimeni un învăţător, să nu fi cetit pe *„Apostol"*. Ştie fiecare cum se termină romanul unei vieţi de Apostol şi din care cei de azi, în cumplita nedumerire ce o avem în răsmeriţa gândurilor noastre speriate, avem multe de învăţat. Intru cât se deosebeşte starea actuală de lucruri de cea de atunci?.. Doar că acum necesităţile sunt mai mari, potrivit vremei şi deci şi misiunea învăţătorului mai însemnată. Ce învăţăminte putem scoate, e lucru uşor, căci linia de conduită în viaţa a unui învăţător, e trasată de N. Apostol şi care e cea mai fericită, lăsând la o parte mici alunecări, pe care le-a avut, de multe ori fără voia sa.

Suntem convinşi de rostul nostru, ca educatori ai poporului, rost pe care l-a înţeles aşa de bine Neculae Apostol şi ştim că drumul nostru spre isbândă e înţelenit de neplăceri şi decepţii; să avem întotdeauna viziunea clară a idealului ce-l urmărim, în slujba căruia să punem toate puterile, nesperiindu-ne de sacrificii, pe care să le facem, chiar fără gând de răsplată, căci cine şi-a ales cariera aceasta, aceasta i se impune.

Azi, mai mult ca oricând, în ciuda parcă a bunului mers al şcoalei, desmăţul dintre partidele politice, apelează şi la această breaslă, smulgând sumedenie de învăţători, dela datoria lor şi întrebuinţându-i de multe ori, ca simpli agenţi electorali, ştirbindu-şi asfel din demnitatea lor şi stânjenind şi bunul mers al şcoalei, fără să se gândească că săvârşesc o crimă.

Într-adevăr, învăţătorul în sat, e omul cel mai bine pregătit să facă politică, însă politică de luminare a sătenilor, sfaturi cinstite, care să îndrepte pe făgaşul cel bun, sufletul atâtor cetăţeni, în puterea căruia stă de a-i pregăti, pentru fapte hotărîtoare. E lucru urât şi desmăţat, slugărnicia pentru unul şi altul, târînd după el, în beţia de triumf personal, atâtea minţi necoapte, uşor influenţabile; e lucru dăunător pentru el personal, pentru şcoala care o serveşte şi pentru toţi ceilalţi.

Deci învăţătorii la datoria lor, exercitându-şi numai dreptul de cetăţean alegător, aşa cum a făcut şi Neculae Apostol, când a spus : *„Nu fac nici un fel de politică"*.

Sunt şi azi încă sate asemenea Ponoarelor, unde ştiinţa de carte e inexistentă. Sate părăsite, unde şcoala înseamnă cea mai umilită casă. Clădirea unei şcoli cere sacrificii multe, însă şcoala e o necesitate şi tot în sarcina învăţătorului cade.

Cei ce sunt trimişi să facă apostolat în aceste sate, datoria lor e de a pune stăruinţă, pentru a face şcoală. Azi timpurile sunt parcă mai fericite din punctul acesta de vedere; ajutoare se pot găsi dela multe instituţii de care depinde şcoala primară, e o înţelegere mai largă a acestui desiderat, din toate părţile. Neculae Apostol, a renunţat la daniile făcute lui personal, în favoarea şcoalei săteşti; deci acest altruism care serveşte o cauză sfântă ni se cere de multe ori şi nouă. Se ştie că şcoala care n'are clădire proprie, ci cerşeşte din an în an închirierea unei case particulare, care adesea nu îndeplineşte nici una din condiţiile cerute, stânjeneşte profund bunul mers al ei. Acest lucru, e cauzat şi de faptul că un astfel de sat nu-i un avantagiu pentru un învăţător şi atunci când se iveşte prima posibilitate, părăseşte satul, ducându-se acolo unde găseşte tot. Neculae Apostol a spus : *„Sunt hotărît să rămân aici"*; hotărît să fie şi dascălul de azi să rămână pân'la urmă, în satul unde este trimis, cu toate că adesea o şcoală bună, înseamnă muncă de o vieaţă.

In întreaga sa vieaţă Neculae Apostol nu se eschivează o clipă dela datoria lui. Lipsa dela şcoală nu intră în caracterul său.

Astăzi, într'adevăr, vieaţa familiară a învăţătorilor, poate multiplele cerinţe personale, îl silesc să părăsească din când în când şcoala zile întregi.

Unele lipse sunt iertate, însă nu îndreptăţesc pe cel ce consideră şcoala a doua ocupaţie, iar chestiunile personale satisfăcute imediat. *Persistenţa şi frequenţa regulată a învăţătorului, în primul rând atrage după sine, frequenţa regulată a şcolarilor.* Neculae Apostol, vede starea sălbatecă a elevilor săi, isvorîtă din felul animalic de a trăi acasă. Datoria în-

văţătorului de azi e de a cunoaşte în primul rând vieaţă reală a sătenilor, cu toate ascunzişurile ei, ca apoi pe ce are mai bun copilul de acasă, să clădească ceia ce şcoala recomandă.

Dă sfaturi părinţilor acestor copii, asupra felului cum trebue să-şi îngrijească copiii, din punct de vedere alimentar, higienic, moral, etc.

A cunoaşte individualitatea fiecărui copil în parte, e o problemă care o recomandă pedagogia modernă. Pe studiul individualităţii se reazimă întreaga educaţie. Aşa a făcut şi Neculae Apostol, cercetând înclinările fiecăruia, canalizându-i astfel în vieaţă după înclinările ce dovedeşte fiecare.

In întreagă sa carieră, nu vom găsi o singură pedeapsă. Intr'adevăr, pedeapsa e ultimul mijloc care reprimă pornirile urîte. Neculae Apostol înlocueşte pedeapsa cu încrederea ce i-o poartă fiecăruia în parte. Nu trebue să-l mai considerăm, cu atât mai mult în timpurile de faţă, pe copil, ca ceva ce se dresează, administrându-i o pedeapsă, acolo unde nu-l ajută puterile, ci încredere, blândeţe şi convingere, cu care se câştigă disciplina dorită şi dragostea elevilor. Neculae Apostol, condamnă purtarea predecesorului său, Andrei Colibăşeanu, care căzuse în patima beţiei, exemple rele care se prind mai repede decât cele bune şi care sunt cea mai aprigă condamnare pentru un învăţător. Astăzi alcoolismul e înrădăcinat adânc în pătura sătească, provocând rele însemnate şi exemplul învăţătorilor e destul de binevenit în înlăturarea acestui flagel complectând lupta contra alcoolismului, prin conferinţe şi sfaturi. Neculae Apostol, nu face datorii, socoate aceasta ca un lucru josnic. Se mărgineşte la ceia ce poate să-i dea veniturile lui. Munceşte peste orele lui chiar, îmbrăcându-se modest, dar potrivit puterii de plată.

Adesea când descurajarea îi clatină o clipă încrederea în puterile lui, se scoboară în lumea cărţilor sale, studiind şi culegând de acolo, tot ce poate să-i sprijine munca lui. Invăţătorul de azi, e dator să se pue la curent cu tot ce-i poate ridica vieaţa sa sufletească. Studii serioase, din punct de vedere pedagogic, metode, curente şi sisteme de educaţie. Se

pare că cerinţele culturale ale învăţătorului, se pot mărgini la puţin; este eronat acest gând, căci de o bună pregătire a învăţătorului depinde şi buna pregătire a satului.

Neculae Apostol se poartă blând cu toţii; niciodată nu răspunde după cum i se răspunde, ci e tipul omului stăpânit, care caută să convertească la adevăr prin blândeţe. Stăpânirea de sine trebue să fie principiu-călăuză, în activitatea migăloasă şi enervantă a învăţătorului.

Cei tineri au nevoe de sfatul celor în vârstă, căci dela aceştia au mai multe de învăţat, decât din cărţi, aşa cum desprindea Neculae Apostol, sfaturi din povestea vieţei lui Gheorghe Ceapă. Învăţătoarea în sat, nu trebue să se mărginească la catedră, ci să-şi lărgească vederile asupra sătencelor, dând sfaturi, acolo unde se cer, alinând o durere într'o familie desnădăjduită, aducând o mângâere celor nemângâiaţi. Realizări pe tărâm practic, aşa cum a procedat Anna Apostol.

Învăţătorul, trebue să fie şi un bun gospodar. Neculae Apostol îşi creiază gospodăria lui, cu livadă, grădină, casă, care servesc ca model Ponorenilor, ce încep a se desmetici din haosul în care-i găsise Neculae Apostol.

Tendinţa lui Neculae Apostol, de a realiza Cooperativa şi obştea astfel, ca să dea ultima comoară ce o poate lăsa în satul său şi care se cere în special învăţătorilor de acum, în aceste vremuri destul de grele.

Iată o vieaţă de adevărat apostol, care sfârşeşte, cristalizând o adevărată operă şi care trebue să fie idealul şi al învăţătorimei de azi.

Jean Bănculescu
Învăţător — Suruceni.

Ziua de 31 Mai, la Chişinău

Ziua de 31 Mai a fost pentru învăţătorii din judeţul Lăpuşna,—după cum mi-au afirmat-o numeroşi colegi,—cea mai frumoasă dela înfiinţarea Asociaţiei lor,—una din cele mai puternice din întreaga ţară, prin organizarea ei şi spiritul de solidaritate ce-i domină şi călăuzeşte activitatea.

Iată ce-am văzut la Chişinău în acea zi:

Întâi un congres măreţ de aproape 500 de învăţători. I. P. S. Mitropolitul Gurie, prefectul judeţului d. M. Voia, inspectorul şef al regiunii d. I. Macovei, inspectorul general P. Cumpănici şi inspectorul Irodion Iacob,—ambii după cum am putut constata iubiţi de învăţători,—d. profesor Niculiţă, preşedintele Asociaţiei profesorilor secundari, reprezentantul primăriei d. Cezar Stoica, directorul şcoalei normale d. Gheorghiade, cu absolvenţii şi fanfara şcoalei, profesorul universitar Boldur şi mulţi alţi cărturari au ţinut să fie de faţă şi prin cuvântul lor să arate că preţuesc şi cinstesc corpul învăţătoresc.

Entuziasmul unanim cu care congresiştii,—tineri şi bătrâni,—au primit cuvântarea preşedintelui Asociaţiei învăţătorilor din Lăpuşna, d. Ioachim Arhip, conducător vrednic şi necontestat,—ca şi îndemnurile preşedintelui Asociaţiei generale, au dovedit că acolo la Chişinău, s'a ajuns la o conştiinţă învăţătorească, atât de clară şi atât de vie, încât orice stavilă i s'ar pune în cale, nu va isbuti s'o întunece şi nici s'o slăbească.

Apoi o mare realizare: Casa Învăţătorilor. In plin centru. Asociaţia de Lăpuşna şi-a achiziţionat un local în valoare de un milion şi jumătate. Cu ce ochi iluminaţi de bucuria înfăptuirii priveau toţi Casa lor, în clipa inaugurării. Nu le venea să creadă că un vis urmărit de demult, a devenit—într'un an numai—o realitate.

In acest local s'a instalat banca învăţătorilor, —

condusă de un coleg priceput şi devotat cauzei, d. Bălan şi posedând astăzi un capital vărsat de peste două milioane, birourile Asociaţiei, muzeu şi bibliotecă, 15 paturi în 2 camere pentru învăţătorii din judeţ veniţi la oraş, iar cu începere chiar din toamna curentă va funcţiona în local şi un internat pentru fiii de învăţători.

Şi în fine o serbare cu producţii şcolare minunat organizată şi pe deplin reuşită. Treizeci de elevi şi eleve ale şcoalei din satul Suruceni, sub conducerea d-nei T. Muscinschi s'au înfăţişat ireproşabil cu „Ora străjerismului", micuţii elevi ai grădinii de copii No. 7—denumită Casa Copilului—instituţie model datorită muncii şi priceperii a două distinse colege, d-nele Alexandra Remenco şi Tatiana Macovei,—instituţie despre care voi vorbi mai pe larg în numărul viitor al Paginei — şi elevii dela grădina de copii ai d-nei Gulenitschi, s'au produs cu drăgălaşe jocuri şi exerciţii ritmice, elevii grădinii de copii de sub conducerea d-rei Ivanov, cu o orhestră unică poate în ţara noastră, şcoalele No. 5, 13 şi 14 de fete cu admirabile coruri, şcoala primară No. 4 cu exerciţii gimnastice de o perfectă execuţie, fraţii Mircea şi Steluţa Cazacu,—elevi de şcoala primară şi artişti în perspectivă—au executat duete din vioară şi piano.

Această serbare a evidenţiat ce frumos şi cu câtă sârguinţă se munceşte în şcoalele primare din frumoasa Basarabie.

Mulţumire şi recunoştinţă îndrept eu şi să îndrepte toţi învăţătorii—către fraţii lor din Lăpuşna, cari atât de înălţător ştiu să se manifeste şi să realizeze, prin jertfa comună, lucruri atât de frumoase.

Şi laudă multă, neprecupeţită, conducătorilor şi în special d-lui Ioachim Arhip, acel inimos coleg şi mare român, care prin tăria şi hotărîrea lui a isbutit să determine şi să îndemne pe colegi la solidaritate şi jertfă şi prin ele la crearea unei opere măreţe cum e „Casa Învăţătorilor".

D. V. Ţoni

Necesitatea unui program de primăvară

Problema cursurilor pe ziua întreagă—impusă şcoalei de conducătorii ei, prin noua organizare a învăţământului primar, după primele încercări de realizare, pare cam încurcată. Dacă este vorba, mai ales, de şcoala primară rurală, cauze ce împiedică această realizare, sunt multe şi destul de bine cunoscute.

Poate că mai nime it ar fi să se ţină cursuri tot pe jumătate de zi, deoarece în 4—5 ore de muncă continuă se poate face mai mult decât în 7—8 ore de muncă întreruptă, fără timp de odihnă sau orice alt fel de recreaţie, atât pentru elev, pe care cu greu îl aduci la şcoală, cât şi pentru învăţător, care are asupra lui atâtea obligaţii.

In jumătatea de zi, cu un program potrivit anotimpului de primăvară şi cu un orar *mobil* după timp, loc şi împrejurări, s'ar complecta, prin aplicaţii practice multe lucruri, ce în celelalte anotimpuri, de toamnă şi de iarnă, s'au făcut numai teoretic.

Când cunoaştem nevoile multiple al şcoalei noastre fără material didactic necesar, muzee, ierbare, insectare, etc. etc. când ştim că întregul învăţământ este aproape mort şi că nu se face decât prin vorbe şi litera cărţii, ne putem uşor da seama cât de tare se simte nevoia unor cursuri ţinute în aer liber, prin organizarea a cât mai multe excursii, în frumuseţea naturei de primăvară.

O primblare cu copiii la câmp, livadă, vie, gârlă, pădure, etc. vizita unei mori, fabrici, cariere de piatră—dacă sunt prin apropiere,—cercetarea unor locuri mai însemnate din comună, pe lângă sănătatea trupească şi mulţumirea sufletească a copiilor, ar aduce mai mult folos decât toate lecţiile făcute în timpul anului.

Astfel l-am pune pe copil, în contact cu realitatea, făcând să se bucure de frumuseţile naturei, s'o simtă, s'o trăiască şi s'o iubească, pentru ca mai târziu s'o domine şi s'o stăpânească.

Tot ce poţi învăţa pe copil prin natură şi lucruri deadreptul, nu-l învăţa numai prin vorbe şi cărţi.

Să lăsăm realitatea, să lăsăm lucrurile aevea, să lăsăm chipurile de tot felul să treacă pe dinaintea copilului cât mai de multe ori, să vie iar şi iar să plece... Ceeace poate face singur să-l lăsăm să facă.

Să nu uităm, că nimic nu se petrece înaintea copilului, fără a lăsa o urmă şi că aceste acţiuni mici, nemăsurate, care se produc în fiecare clipă, odată cu noianul de impresii cules din mijlocul naturii, ajută mult la formarea caracterului.

Cea dintâi îndrumare spre morală nu e rugăciunea bucherită în abecedar şi spusă pe de rost, ci purtarea blândă cu păsările curţii, cu cuibul păsărelelor din grădină şi pădure, cu copacii, cu florile şi alte făpturi apropiate de om.

Dacă în Germania—ţară industrială—toţi absolvenţi[1] şcoalelor primare (băieţi şi fete), din oraşele mai mari de 25.000 locuitori, sunt obligaţi de a petrece un an din viaţă la ţară, muncind alături de ţărani sau în ferme anume destinate acestui lucru, cu atât mai mult ar fi nevoie la noi — vorbesc mai ales de şcolile dela oraşe—într'o ţară cu desăvârşire agricolă.

Cu quantumul cunoştinţelor câştigate pe baza unei activităţi practice, am da tineretului o cultură a ţărei din care face parte, căci adevăratul învăţământ este acela, ce ajută pe om la rostul lui, nu la rostul strein de dânsul. Dacă un ţăran care a terminat şcoala primară lucrează pământul tot aşa de rău ca şi acel care n'a trecut prin şcoală şi a cărui ştiinţă de a ceti şi scrie îl ajută numai să citească gazetele proaste sau să facă denunţuri şi petiţiuni, mai bine nu ar fi învăţat la şcoală.

Acum când cunoaştem îndeajuns foloasele nepreţuite, ce le-am putea trage de pe urma unui învăţământ, după un program de primăvară bine întocmit, cerem sprijinul neîntârziat şi bunăvoinţa conducătorilor şcoalei, precum şi conştiinciozitatea slujitorilor ei.

G. Cuculescu

Discuţii şi păreri

Cercurile Regionale

Au fost minunate, numai că n'au ţinut multă vreme, ci doar un singur an, după care, printr'o complectă delăsare din partea tuturora, s'au abandonat.

Cercurile regionale sunt mijloace de o şi mai mare perfecţionare a membrilor corpului didactic primar. Aici se pot constata puterile de muncă şi aptitudinile învăţătorilor într'o măsură mai largă.

Aici comunicativitatea are loc într'o atmosferă caldă şi tot aici au loc prieteniile, ţinta acestor cercuri, vizată de cei ce-au dispus ţinerea lor.

Dacă ar mai putea să aibă loc, ele ar trebui modificate întrucâtva.

De pildă: Serbarea va trebui făcută nu de şcolarii dela reşedinţa cercului regional, ci de toţi şcolarii din toate comunile ce intră în raza cercului, bine înţeles, sub conducerea învăţătorilor respectivi.

Lecţiile practice, nu trebue să fie ţinute de învăţătorii dela sate.

Ele vor fi ţinute de învăţătorii dela oraşe, ca unii cu mai multe cunoştinţe pedagogice şi ca unii ce sunt mai în curent cu orice mişcări în acest domeniu vast, iar conferinţa intimă să fie ţinută de un profesor de pedagogie. Pentru noi, aceştia dela sate, oraşul să ne dea partea lui de contribuţie rămânând pe seama noastră, doar partea producţiei.

In felul acesta facem un mare serviciu şi învăţământului şi nouă învăţătorilor. Învăţământului îi putem da nouile cunoştinţe căpătate, iar personal ne mărim bagajul ce s'ar putea face numai cumpărând atâtea manuale. Suntem de părere să se reia aceste cercuri, iar Asociaţia în această privinţă, are cuvântul.

Dumitru Aniţei

Bucătarul şi motanul

(Traducere din **Crâlov**).

Se zice că un bucătar,
Om bun, ba chiar şi cărturar,
S'a repezit la crâşmă 'n vale
Să bea paharul său voios
De sufletul cumătrei sale,
Fiind un om evlavios.
Să nu mănânce şoareci răi
Tot ce era gătit de masă, —
Friptura bună, mititei, —
A fost motanul pus in casă.
Dar ce, o Doamne, a găsit,
Când el mai vesel a sosit ?
Bucatele să tăvălesc...
In colţ, motanul se zăreşte
Şi 'n gura-i oasele trosnesc :
Cu puiul fript se necăjeşte,
— „Măi ticălosule, obraznic !"
Îi zice bietul bucătar,
„Eşti lacom, mâncăcios, năpraznic
„Şi indrăzneţ ca porc murdar !
(Motanul puiul tot inhaţă)
— „Ai fost motan aşa cinstit
„Şi n'ai ruşine tu pe faţă,
„Vei fi de lume osândit !
— „Ia vezi, ce oamenii vor spune :
„Motanu-i hoţ şi un strengar,
„La rând c'un lup au să te pue,
„Ce fură oi ca un tâlhar.
— „De oameni eşti urât acuma,
„Mai rău cât boala, cât o ciumă !...
Şi ascultând motanul tace,
Iar treaba sa el tot şi o face...
Pe când aşa l'a dojenit,
Motanul puiu-a isprăvit.

. . . . . .

Să nu pierzi vorba in zădar,
De care unii n'au habar ;
Iar tu atunci, tăcând din gură,
Găseşti o altă 'nvăţătură.

R. **Trinchin**

Soarta învățătorului începător

— Muncă și recompensă —

N'am putea zice că banalizăm problema, frământînd și cochetând atît de mult, cu acelaș veșnic deziderat: *o mai bună și echitabilă salarizare;* mai bine zis, prezentînd atît de repetat, mizeria dascălului nostru. Nu ne-ar putea nimeni arunca în ochi acest praf, întrucît e vorba de un imperativ categoric al existenței noastre. Și, problema, n'ar lua alură de imperativ, dacă ție „animal sociabil", ți-ar fi fost hărăzit să trăești numai pentru burtă. Tu, specie mai superioară, te pretezi și la cetirea unei cărți, achezirea unei haine mai curate. Ba uneori îți mai permiți și cîte un concert, un teatru și alte luxuri de acest fel, ce nu ți se oferă gratuit. Că natura ar fi ingrată cu unele vieţuitoare — adică cu noi, că ne-a dat putere să rîvnim la aceste bunuri ale civilizației și culturii — n'aș putea să afirm, întrucît, aici, putem zice că „e în destinul umanității ca lucrurile să fie așa și nu altfel". Deci, trăind în societate, ai stricte obligații nu numai față de gură — de revendicat necesități pur biologice, cum ar fi nevoia de a-ți potoli instinctul foamei — ci tot atît de vitale, ai și obligațiuni față de intelectul tău, și apoi și față de mediul social din care ai emanat. Problema rațiunii de a exista ca om, numai raportând-o la acest mediu, poate să-și contureze fizionomia, mergînd pe linia justei precizări. Și dacă societatea ne reclamă debitori, ea nu ne reclamă pe toți în aceiași măsură și în același grad. Iată de pildă, nouă — lumii dăscălești — ni se cere mai mult ca la orice altă categorie de funcționari. De ce? Pentrucă implacabilul destin, ne-a plasat într'o branșă de muncă, roadele căreia formează echilibrul social. Pentrucă misiunea noastră e nobilă și sfîntă, noi fiind factori de îndrumare și orientare ai semenilor cu

care venim în contact. Şi atunci, întrebarea — foarte firească de altfel — ce se pune, e aceea, dacă în actualele condiţiuni de traiu, poţi tu corespunde rolului ce ţi-i dat să-l joci pe scena vieţii. Răspunsul, ce-l implică întrebarea, e prompt şi irevocabil: hotărît că nu. Nu, pentrucă factorul economic ne opune o feroce rezistenţă, pieptul căreia e de granit. Cu alte cuvinte, condiţiunile materiale, provenite din mizerabilul nostru salar, îţi răpesc posibilitatea de a-ţi face datoria, aşa după cum ţi-o incumbă idealul la care te-ai înhămat. Cu 1667 lei pe lună, sunt constrîns să trăesc numai pentru masă. Bineînţeles şi dacă exist singur. Nevoile de ordin intelectual, nu mi-le mai pot satisface. N'am putinţă să-mi aranjez o cît de mică bibliotecă, nu pot audia un radio—important factor de cultură în secolul tehnicismului; nu pot avea un ziar, o revistă, care toate să mă formeze pe mine, ca la rîndu-mi să pot sfinţi instituţia formativă, la care sunt angajat. Ea îmi postulează.: „autoritate, prestigiu, prestigiul ştiinţei şi al vieţii, prestanţa culturii şi demnitatea conduitei". Cu salarizarea actuală, am ajuns asemeni unui umil proletar, fiindcă numai acesta munceşte fără perspective spirituale. Pe lângă factor de cultură, mi se mai impune a fi şi factor social. Să înghebez o familie — ferment în jurul căreia se organizează însăşi societatea. Dar, „cifra colţuroasă", 1667 — mă condamnă dacă comit aşa ceva, deoarece nenorocesc fiinţele pe care eventual le-aş avea pe lângă mine. Nici într'un caz nu-ţi mai poţi asuma răspunderea unei căsnicii. Tinereţea, trebue — cum zice scriitorul Octav Şuluţiu — să mi-o irosesc steril, şi abea pe la 40 de ani, blazat, istovit, să întemeiez cămin. Poate că până atunci voiu avea gradaţii şi spor la definitivat!

Asta-i situaţia tragică şi lamentabilă a bietului dascăl, nedreptatea făcută lui cu întregu-i cortegiu de consecinţi fatale. Dar poate, că pe lângă d-l Dr. C. Angelescu, ministrul instrucţiunii publice, mai sunt şi alţii, ce se gîndesc să ne îmbunătăţească situaţia materială, căci lovind în noi, în coasta şcoalei, indirect minează însăşi existenţa şi propăşirea acestui stat.

Boris Vasilache

Tribuna liberă

Chestiuni vechi, probleme noi *)

Toate revistele, toate paginile şi toate congresele învăţătoreşti sunt pline de literatură şi discursuri, provocate numai de „mizerabilul salar", ce e mai prejos de orice merit şi consideraţie. Printre rânduri s'a ridicat şi problema localurilor de şcoală, a mobilierului; problema salariului însă a fost şi este cea mai arzătoare; parcă nici probleme pedagogice nu se dezbat cu atâta ardoare.

Dacă facem suma tuturor justificărilor, învăţătorul are perfectă dreptate şi toate jalobele sunt de o elocventă realitate.

D-l D-r Anghelescu, Ministrul Instrucţiunii, cu un adevărat fanatizm îşi consumă spiritul său creator nemărginit: numai pentru învăţător, numai pentru şcoală. Sigur, îşi va crea o epocă în Istoria Culturii, punând bazele de organizare şi de consolidare a şcolii româneşti.

Iată că în acelaş timp se aud voci de ici şi de colo: că şcoala primară nu dă rezultate pozitive, că învăţătorul e în teorie, că învăţământul primar numai stoarce bugetul fără nici un progres real; că ţăranul e în aceiaş stare de înapoiere şi ignoranţă, că noua generaţie e în acelaş spirit de moravuri ca altă dată, că etc. Va să zică sunt oameni ce constată că şcoala îşi îndeplineşte rolul în chip foarte superficial.

Ce facem în faţa acestor acuzaţiuni? Mai ales că aceştia nu arată nici cauzele, nu dau nici o soluţie, nu rezolvă problema. Trebue să răspundem? Trebue, mai mult, suntem datori, să studiem, să verificăm dacă sunt adevăruri şi cum, se explică, care e realitatea, care va fi acţiunea de îndreptare, fiindcă acestea sunt acuzaţiuni grave şi dacă sunt aduse învăţătorimii, tot noi trebue să răspundem. Să căutăm rădăcina răului; dacă e adevăr, să-l privim în faţă cu obiectivitate şi cu curaj de răspundere.

Dacă aceste acuzaţiuni emană dela oameni cu greutate de cuvânt, a căror interpretare au un discernământ oarecare,

*) Redacţia nu-şi asumă răspunderea celor publicate în acest articol.

nu ne putem ascunde în buruiene şi nici nu e logic, nu e natural s'o facem. Şcoala primară românească, faţă de cea din străinătate, se găseşte la început de organizare, la început de dezvoltare şi e natural să aibă lacune, să-şi aibă metehnele ei, din care cauză se aud ecouri rele. Insă tot noi trebue să le dibuim, să le desprindem, dar limpede, să le vedem şi noi şi diriguitorii şcolii. Căci, când învăţământul e construit pe temelii şubrede, consecinţele dăinuesc timp îndepărtat, şi şcoala în general, în istoria ei, din timpurile cele mai îndepărtate şi până în prezent, a suferit reforme, în chip progresiv unele mai bune decât altele.

In ţara noastră, imediat după războiul de întregire, Şcoala şi în special şcoala primară, a luat un avânt cam în felul următor :

1. In fiecare oraş s'au înfiinţat câte două şcoli normale în unele şi câte trei cum încă se mai găsesc. S'au deschis uşile pentru toţi cetăţenii, pentru toţi fiii de ţărani, fără însă nici o selecţionare, absolut, nici dintr'un punct de vedere : nici intelectual, nici fizic, nici spiritual; au intrat până şi ţigani şi jidani şi de tot neamul. Burse s'au dat berechet.

2. După un timp scurt au început să iasă pleiade de tineri învăţători. Se eliberau diplomele cu duiumul, numai să fi trecut cum o fi trecut viitorul învăţător, prin cele 5 sau 6 clase.

3. In şcoala normală viitorului învăţător nu-i s'a făcut o pregătire solidă şi specială, ca a unuia ce va fi de profesiune liberă. N'a fost format pentru viaţă şi n'a primit o informaţie măcar de ceia ce-l aşteaptă, nici o directivă de ceia ce va avea de făcut în mijlocul satului său. Erau cazuri când unii profesori, în treacăt şi... benevol, făcea nitică educaţie.

Erau cazuri când se făcea chiar educaţie politică, dar care era transformată în corupţie.

4. In fine, tânărul învăţător eşea din şcoala normală— şi încă ese—ghiftuit de teorie, însă dezarmat complect pentru lupta cu întunericul, cu mizeria, cu spiritul, cu omul de după războiu.

5. Cu aceşti tineri s'a împânzit ţara până când bugetul

ţării nu mai putea suporta plata de salarii mai omenoase.

Care-i realitatea ?

Fiii de ţărani s'au întors pe la sate, normalişti tineri, plini de energie şi cu idealuri ce se contopeau cu fantezia. Aici, sat de sălbateci şi oameni şi copii, spirite răzvrătite, credinţi noi, în multe părţi ale ţării, o complectă dezorientare în popor. Apoi lipsă de alimente, lipsă de căldură, lipsă de bani, lipsă de local, de mobilier, de material didactic. Lipsă de concurs, uitat de toţi, lipsă de iniţiativă.

In felul acesta tânărul învăţător a fost lăsat liber să facă ce-o putea. Ţara avea nevoie de cât mai mulţi învăţători, căci aşa era loznica, aşa dictau interesele. Dar ce putea acest învăţător în astfel de condiţiuni? Iată ce:

Unii, care au avut tăria de caracter dela natură, ambiţia, spiritul de demnitate şi conştiinţa răspunderii, au trecut peste toate vitregiile, s'au impus împrejurărilor sacrificându-se învăţământului cu un adevărat cult, ca un adevărat apostol, acolo unde a fost trimis Aceştia au jertfit şi bani şi energie şi suflet: ce-au avut mai bun. Învăţători din acei care creiază şi cimentează şcoala românească.

Unii însă s'au ruralizat mai mult sau mai puţin.

S'au coborît la nivelul de viaţă a ţăranului, dormind şi mâncând cu ziua pe la ei. Astfel de învăţători, sunt socotiţi de ţărani ca fiind ostaşi ai ţării ce-şi fac stagiul vrând nevrând: va să zică, oameni din mila Domnului, ducând o viaţă cu aceleaşi moravuri, intrând în anonimatul ţăranilor, mărginindu-se la existenţa aceia patriarhală.

Alţii au căutat prin orice mijloace să părăsească satele mici pentru sate mari sau oraş, ori au căutat mijloace, de care s'au ocupat, pentru a-şi amenaja interese personale pe loc. O mare parte din aceştia—şi tineri şi bătrâni—s'au înrolat, ca elemente bine venite de utilizat, în politică şi aici toate interesele învăţământului s'au înfundat, deoarece nici pentru aceasta majoritate n'au fost pregătiţi şi nu i-a format nimeni. Pentru aceştia se întrerupe curentul de control şi supraveghiere, unii ducând o viaţă de moravuri liberă, alţii—pentru popularitate—devin prietenii de apropiere sufletească cu ţăranii, într'un înţeles greşit de democratizm burlesc, de

multe ori caraghios, încât personalitatea satului îşi pierde orice consideraţie: autoritatea morală, a exemplului şi a disciplinei.

Dar activitatea propriu zisă din şcoală? In cazuri de acestea nu e mai de soi.

Iată dar de ce se aud ecouri semnificative şi de contrast, mai ales când ne gândim că a doua zi după războiu s'au recrutat un efectiv de învăţători neisprăviţi şi analfabeţi şi de interesele şcolii şi de interesele ţării, a căror aptitudini şi randament în activitatea şcolară şi extraşc. nu înseamnă nimic. Sunt mulţi care au convingerea că a fi învăţător nu e lucru mare. Atunci cum un om poate să inspire sentimente bune, să introducă moravuri bune, dacă nu le posedă; cum să instruiască când nu este instruit, când îi lipseşte conştiinţa de carieră, devotamentul personal, în fine, amorul artei, cum spunea un inspector şcolar bătrân.

Iată de ce îşi permit unii să exclame că învăţământul primar nu dă rezultate pozitive, că învăţătorul e în teorie, că etc. Sunt lucruri care nu se pot contesta, pe care le cunosc şi de care îşi dau seama mulţi.

Insă pentru ca învăţătorul să nu mai fie în teorie, să se respecte munca, învăţătorul care munceşte, în chip serios şi obiectiv, să predomine valoarea muncii cu punctualitatea recompensei ca şi a sancţiunilor. Să nu se mai facă nici un fel de avansare: grade, gradaţie, definitivări, etc., decât pe baza valorii activităţii ce reprezintă învăţătorul în şcoală şi în afară, în satul său, pe lângă orice fel de examen pur teoretic.

Invăţătorul este ceia ce este în şcoala şi în satul lui, nu ceia ce este la examene. Invăţătorul prin excelenţă este muncă şi nu teorie.

Supremii conducători ai şcolii ne vor da şi salarii şi localuri de şcoală cu mobilier, cu material didactic, pentrucă noi vom cere; suntem datori însă, să dăm şcolii mai mult suflet.

Pamfil Pleşca

Fundaţia Culturală Regală Lăpuşna

MIJLOACE PRACTICE PENTRU ACTIVITATEA CULTURALĂ

Răspuns la articolul: „Cum a luat fiinţă un Cămin Cultural", publicat în Revista „Şcoala Basarabeană", din luna Aprilie 1936.

E drept că ţăranul nostru a pierdut încrederea în toată lumea care l-a purtat cu minciuni şi din această cauză s'a încăpăţinat, nu înţelege şi nici nu vrea să înţeleagă munca ce se depune în folosul lui.

Totuşi în 520 de sate s'a reuşit să i se câştige încrederea şi prin Căminele Culturale înfiinţate i s'a adus cu încetul reale foloase.

Pentru aceasta trebue răbdare şi bunăvoinţă şi cu ajutorul unei frumoase serbări, la care se adună tot satul, se poate câştiga adeziunea a 20 persoane pentru înjghebarea unui Cămin Cultural.

Odată constituiţi în Cămin se ţin şezători săptămânale cu ajutorul ziarului „Cuvânt Moldovenesc".

Desigur la început vor veni puţini la aceste şezători săptămânale, dar cei veniţi vor asculta cu dragoste vorbele bune din ziar şi îndemnurile preotului sau ale învăţătorului.

Se poate spune precis că sătenii nu vor auzi nici o minciună şi nu li se va cere nimic altceva, decât să asculte aceste vorbe bune.

Odată cu aceasta li se vor da cărţi bune de cetit acasă, cărţi de povestiri sau snoave şi treaba s'a pornit.

Acestea sunt mijloace practice pentru a înlătura obstacolele încăpăţinării. Experienţa este făcută în sute de saţe şi spre bucuria noastră s'a putut câştiga bunăvoinţa sătenilor destul de uşor, numai cu ajutorul ziarului „Cuvânt Moldovenesc" şi numai cu bunătatea inimei conducătorilor de şcoală şi biserică.

In toate ţările şi în toate timpurile s'a făcut la fel şi cine vrea să lucreze nu strigă după ajutoare, fiindcă nu e nevoie şi nici după mijloace, pentrucă sunt la îndemâna oricui.

Diaconescu Dumitru
Preşedintele Fundaţiei Culturale Regale, Lăpuşna.

RECENZII

Cărţi:

CONST. NARLY:

„Viaţa în şcoală, şcoală în viaţă" *)

Iată cuvinte cari au o incontestabilă, valoare în ducerea la bun sfârşit a unei educaţii sănătoase. Cât adevăr cuprinde această exclamaţie, o va arăta suficient expunerea de mai jos, care constitue o extragere din prelegerea d-lui Prof. universitar C. Narly, dela Cernăuţi, făcută în cursul desfăşurării bogatului program cuprins în „Săptămâna Pedagogică„ de sub direcţia d-lui prof. univ. C. Narly cu colaborarea distinşilor profesori Cernăuţeni în frunte cu însuşi Ministrul muncii d-l Prof. univ. I. Nistor — Rectorul universităţii.

. . . . . .

Scopul educaţiei este multiplu. Prin ajutorul anumitor procese intelectuale, isbutim să trezim la viaţă sentimentul, să determinăm la acţiune voinţa.

Dela inteligenţă se aşteaptă soluţiuni şi răspunsuri imediate, mai ales pentru trebuinţele urgente ale vieţii. Şcoala de totdeauna se mulţumea cu luarea de măsuri sporadice în ceeace priveşte sentimentul şi voinţa, iar o atenţie deosebită pentru educaţia intelectuală. Din această cauză didactica a găsit o mare desvoltare, căci se ocupa din belşug de informarea, înobilarea minţii cu anumite cunoştinţi neglijând celelalte laturi.

Rezultatele au fost defavorabile. De educaţia memoriei se făcea exces, ajungându-se până la găsirea de diferite procedee mnemotehnice.

In chipul acesta s'a ajuns la o complectă izolare, isgonire a vieţii din şcoală, din învăţământ, ceeace a făcut ca aceste şcoli să apară ca nişte „cetăţi".

Adevăratul isvor productiv pentru educaţia din şcoală, trebue căutat în câmpul imens al vieţii din afară.

In această viaţă adevărată, care oferă omului multiple situaţii, observăm că acţiunile lui urmează un anumit ritm de muncă şi repaos. Şi acest ritm se manifestă de când s'a născut copilul şi până devine adult,

Instabilitate în fapte, instabilitate în gusturi şi cerinţi. Este o perioadă a diletantismului, când copilul vrea şi nu ştie ce vrea. Acum îţi cere cutare lucru, pentru ca atunci când i-l dai să ţi-l refuze. Revenind la cele de mai sus, constatăm cu precizie că teoria fără practică n'are o valoare în sine. Cum şi ideea fără a fi tradusă în fapt, n'are însemnătate. Ea moare imediat, sau cel mult rămâne scrisă pe hârtie.

Clar deci, că una fără alta nu se poate. Tot astfel, mergând mai departe, viaţa şi educaţia din şcoală n'are o complectă valcare decât atunci când ea este pusă în atingere cu viaţa şi educaţia în afară de şcoală.

Tânărul din afară de şcoală, la 18 ani este meseriaş, însă fără ca să deţie pe cea mai adequată simţurilor sale. Abia la urmă ajunge la meseria cea bună.

Aceasta însă a căpătat-o prin efort propriu. Deaceia se poate spune că mai cu seamă în afară de şcoală, munca merge dela diversitate la unitate.

„Viaţa produce oameni în picioare, care-şi pot câştiga existenţa. Şcoala, oameni neisprăviţi"! Să vedem însă dacă-i chiar aşa ?! Ce se întâmplă cu tânărul absol-

*) Conferinţă ţinută cu ocazia „Săptămânii pedagogice" organizată de Universitatea din Cernăuţi.

vent de liceu, dacă nu i se oferă un serviciu? Nu poate face nimic, decât să mediteze.

Un alt exemplu: Un tânăr electrician, format în afară de şcoală, forţat să observe singur toate, să descopere singur.

Munca lui va fi foarte înceată şi fără prea mare folos, căci va ajunge la descoperiri, care erau deja descoperite.

Alt tânăr electrician format în şcoală, va şti totul, dar pus în contact cu realitatea, va ceda. Iată realitatea crudă! Iată necesitatea introducerii şcolii în viaţă. Nu-i vorbă, sunt exemplare, care în afară de şcoală au ajuns unde cei mai mari cărturari n'au putut.

Dar aceştia sunt unici: un Marconi, un Edison, un Panait Istrati, ş. a.

Iată de ce la orice materie de predare în şcoală, să facem să intre elemente din afară de şcoală, dela care copiii vor lua exemple de executare. Vom putea chema de ex. flăcăi şi fete la aranjarea mobilierului în şcoală, la înfrumuseţarea sălei de clasă, unde se vor întâlni teoreticienii cu meşterii. Lucrul va merge mai bine. Toţi deopotrivă vor fi activi multilateral: cu mintea şi cu fapta. Acum copiii vor vedea cum lucrează adevăraţii meşteri. Şi atunci cei din afară de şcoală nu vor fi simpli spectatori. Vor şti, că şi ei au muncit.

Astfel, dela aceşti meşteri, copiii vor învăţa să lucreze ca şi ei, lucrând după exemplu viu.

In orice momente, la muncă, în repaos, vom introduce viaţa în şcoală.

Se vede clar deci importanţa introducerii vieţii în şcoală, care nu constitue un mediu de acelaş fel cu viaţa din afară de şcoală. Chiar cunoştinţele, deşi la acei din şcoală sunt mai multe şi mai variate, iar la tinerii din afară de şcoală mai puţine, încă ale acestora din urmă sunt mai temeinice, experimentate personal.

Ceiace se capătă prin efort propriu este adânc înrădăcinat. Ducând „viaţa în şcoală şi şcoală în viaţă" în adevăratul înţeles, nu se va mai neglija funcţionarea voinţei şi sentimentului, iar „învăţământul nu va mai însemna înstrăinare de viaţă".

26 Aprilie 1936.

Leopold Vidraşcu

Oficiul de educaţie a tineretului român.

Direcţia generală No. 1.

Ed. M. O. Imprimeria Naţională—Bucureşti 1935.

Această broşură cuprinde :

1. Legea pentru înfiinţarea O. E. T. R

2. Regulamentul pentru organizarea şi funcţionarea O. E. T. R.

Programul analitic al O. E. T. R. şi o anexă „A" — la această directivă: ***Programe de gimnastică*** şi ***ansamblu*** pentru 1935 - 1936.

In această scurtă recenzie nu ne vom opri asupra legii şi regulamentului O. E. T. R., despre care am auzit şi cetit cu toţii.

Important pentru noi învăţătorii este însăşi ***directiva***, care are de scop a îndruma pe toţi acei cari ar dori, la un moment dat, să organizeze şi să conducă un nucleu de viaţă educativă a copiilor şi tineretului.

Dispoziţiunile generale din această carte ne lămuresc ce este O. E. T. R., Straja Ţării; care este Deviza străjerilor şi programul de lucru.

Scopul publicării ei este: unitatea de acţiune şi de doctrină şi organizarea unitaţilor străjereşti pe întreg cuprinsul ţării. ***Programa analitică:*** Capitolul I — cuprinde A — ***Organizarea :*** cuib, pâlc, stol, ceata, falangă şi Marea Falangă. B. — Prezentări. Formaţii. Ceremonii.

Capitolul II. *Educaţia Naţională*, cuprinde: A. Cultul Dinastiei, B. Cinstirea eroilor. C. Iubirea de Patrie, D. Cultul Drapelului şi E. Cultivarea tradiţiei şi obiceiurilor strămoşeşti.

Capitolul III. Educaţia morală, socială şi religioasă; cuprinde:

A) Cultul familiei şi al Neamului.
B) Colaborare şi solidaritate socială.
C) Educaţie civică.
D) Gospodăriile model.
E) Igiena satului.
F) Rugăciuni şi cântări.
G) Practici religioase.
H) Colaborarea Bisericei.
I) Pilde vii.
J) Monumente Religioase.
K) Comentarea textelor din Biblie.

Capitolul IV. Educaţia fizică cuprinde
A) Gimnastica.
B) Exerciţii de ansamblu.
C) Atletism.
D) Jocuri.
E) Tir şi sporturi.
F) Igiena individuală.

Afară de programa analitică detaliată de mai sus, se dau la sfârşit cărticele străjereşti pe note şi clişee cu insigne, grade, fanioane, drapel, pavilion şi uniforme.

Din încercările personale — studierea acestei directive şi a legii de organizare, poate fiecare să constate frumuseţea acestei grandioase opere de organizare *a vieţii educative* a copiilor şi tineretului, care la noi nici nu este generalizată.

In nădejdea că O. E. T. R. este şi va fi, prin temelia morală pe care se sprijină, *puterea* care va strânge în jurul şcoalei şi Tronului pe tot tineretul Ţării, pregătind astfel renaşterea poporului Român şi ridicând în viitor, falnic, o Românie nouă, mândră, înţeleaptă şi demnă recomand colegilor această carte şi îndemnul de a intra în cadrele pline de viaţă tinerească a „Strajei Ţării".

N. Olaru

Manual de gimnastică, *de Căpitanul C. Brandt, tradus de Sevasta Dimitriu.*

Ed. Cultura Românească S. A. R. — Bucureşti.

Lucrările pedagogice cu caracter practic sunt foarte rare. Acesta este un adevăr verificat.

Din această pricină e mai lăudabilă fapta acelora cari se consacră lucrărilor de acest gen.

Sevasta Dimitriu, traducând cartea Căpitanului Brandt — din Stocholm — face un real serviciu Naţiunei române.

Sunt foarte interesante consideraţiunile dela capitolul I asupra influenţelor mişcărilor active asupra moralului şi asupra organismului, expuse cu o claritate vrednică de reţinut şi ceeace e mai important „pe scurt" e fără multă vorbărie.

Capitolul II ne expune câteva reguli pentru aplicarea mişcărilor; între acestea relevăm părerea ca: gimnastică să se facă într'o îmbrăcăminte sumară *şi fără încălţăminte.*

Miezul lucrării îl formează descrierea atitudinilor şi *mişcărilor imitative.*

Pe cari le împarte în:

— mişcări preparatorii şi respiratorii, cu numiri semnificative ca:
— Salutul cu capul,
— Crucea,
— Poziţia pentru discurs,
— Evantaiul,
— Razele soarelui,
— Licuricii,
— Clopotul bisericei,
— Leagănul, etc., etc.

Mişcări de tenziune ca:
— curba sprijinită,
— plan înclinat,
— roaba,
— scufundarea,
— bolta.
— Mişcări de suspensie: podişca, etc.

— Mişcări de echilibru: cocoşul galic, marşul indian, împuşcarea epurelui, etc.

— Mişcările umerilor, cefei şi spatelui ciocul corabiei.

— Mişcările abdomenului: ursul, saltu epurelui etc.

— Mişcările laterale ale trunchiului: crocodilul.

— Mersul, alergătura, săritul, mingea, etc.

Admirabile sunt figurile fotografice individuale care ilustrează în mod natural toate mişcările expuse în text.

La sfârşit, autorul ne expune programa schematică şi de gimnastică de cameră pentru femei şi pentru bărbaţi. Apoi împărţirea în programe pentru

— copii,

— adulţi,

— adulte şi

— oameni în vârstă.

Ca încheere a acestei scurte recenzii socotesc necesară precizarea pe care o face însăşi autorul în prefaţa lucrărei:

„Gimnastica figurativă este întocmită după principiile clasice şi estetice ale lui *Ling* şi are de scop:

„Sănătatea — (efect higienic).

„Frumuseţea — (efect estetic).

„Dibăcia — (efect economic) şi

„Bărbăţia — (efect moral)" (pag. 3).

Admir autorul, traducătorul şi manualul.

N. O.

SPICUIRI DIN REVISTE.

Progres şi Cultură. *Rev. pedagogică socială literară anul IV No. 5, 6 organ al asoc. învăţ din jud. Mureş.*

Cuprinde un bogat şi variat material pedagogic, literar şi social. Din primele răsfoiri se constată că revista corespunde titulaturei ce-o poartă. In articolul prim intitulat „Naţionalismul nostru", D-l P. Matea face apologia naţionalismului, dar nu oricărui fel de naţionalism, ci numai „naţionalismului curat, românesc, izvorît şi nutrit de cele mai înalte idealuri, românism alimentat de cele mai nobile intenţiuni, românism sălădat şi purificat în focul sacru al iubirei de neam". In art. „Mihail Eminescu ca temă de roman", D-l Prof. A. Popp face o expunere amplă asupra unui nou gen de roman preconizat şi introdus la noi de D-nii Sergiu Dan şi Romulus Dianu, cu romanul vieţei lui Anton Pann, iar în al doilea rând cu romanul despre Eminescu şi intitulat în trei feluri „Luceafarul", „Ni vana", „Carmen Saeculare", scris de Cezar Petrescu. Revista se încheie cu descrierea sugestivă a unei excursiuni şcolare întitulată „Impresii dintr'o excursie şcolară" şi semnată de d-l I. Comănescu.

Revista şcolii, *organul asoc. învăţ. din judeţul Botoşani.*

In numărul 5 de pe luna Mai, semnează articole de miez D-nii I. Ionescu Comicescu, Busneanu, M. Apostol, V. Caia şi Emil Antonovici. Remarcăm studiul monografic al colegilor M. Apostol şi V. Caia „Satul Cernăţilor" în care viaţa satului Cernăşti este redată cu o fidelitate aproape matematică şi într'un cadru real, iar nu numai superficial cum obişnuesc atâţia amatori în ale scrisului, care ne prezintă sătele şi pe ţărani într'o atmosferă ce miroase a romantism fals şi învechit

Autorii descifrează din fresca de mizerie a satului realităţi dureroase cum sunt: întunericul, locuinţele proaste, alimentaţie sub mediocră şi starea sanitară precară. Tratând despre alimentaţia săteanului, autorii scriu astfel: „Pânticele fereastră n'are, e adevărat, dar, are pântecele legile şi cerinţele lui

totdeauna aspru sancţionate, iar principala cauză a mortalităţii infantile de înspăimântătoare proporţie, aici trebueşte căutată".

Autorii descriu modul sălbatec de alimentaţie a copiilor mici, cu „biberonul, suis-generis, confecţionat dintr'o peticuţă în care se înfăşoara o îmbucătură de covrig, pâine ori mămăliguă cu zahăr bine mestecate şi din belşug înmuiate cu salivă în gura mamei".

De remarcat şi articolul „Cercurile Culturale" a d-lui Corneliu Bușneanu care ne prezintă acest soi de adunări într'un aspect jalnic, la care „adeseori învăţătorii stau într'o pasivitate desăvârşită tăcând cu îndărătnicie ani de zile". Şedinţe moarte, în care prea rar sufletele se încălzesc şi încep să vorbească. Şi e firesc să fie astfel, când învăţătorul este torturat pe deoparte de mizeria lui şi a ţăranilor săi, iar pe de altă parte de satrapii din administraţie.

Cuvântul Dăscălesc *Revista asoc. corpului didactic primar din jud. Roman anul VII No. 9.*

In articolul din prima pagină intitulat „Educatori de odinioară" şi semnat de Ioan Mitru, autorul într'o descriere plăcută evocă pe nemuritorul Episcop al Romanului Melchisedec, o figură rară impregnată de o dragoste adâncă de oameni. Un adevărat caracter tare şi prea simţitor la durerile celor mulţi. „Vlădicul nostru—spune autorul, aşa-i ziceau băeţii, care ne grămădeam în jurul său, ca puii în jurul mamei lor cloşca,--venea între noi şi ne chema, clasă pe clasă, la rând (pentru împărţirea bonboanelor etc.). Melchisedec a fost un iubitor Dumnezeesc al copiilor şi copilăriei. In testamentul său el însuşi scrie: „Doresc ca după moartea mea, glasul arginţiu al micuţilor să răsune în jurul mormântului meu, iar piciorușele lor să-mi joace pe piept". Articole pline de miez semnează P. Ciulină, Mihail Lenărdă, Oprişanu şi Bogza. Pe scurt, revista apare în următorul cadru: 1. Pedagogie, pedologie, psihologie; 2, Didactică, metodică; 3. Monografii; 4. Figuri învăţătoreşti; 5. Incercări literare şi artistice, critică literară; 6. Nevoi şcolare şi învăţătoreşti; 7. Recenzii, cronică, Rev. revistelor; 8. Ştiri, bibliografie. Aşa fiind „Cuvântul Dăscălesc" are perspective măgulitoare,

Speranţa. *Organ al asoc. corpului didactic din jud. Orhei, anul II No. 11.*

Revista se prezintă într'o ţinută demnă, în care articole de pedagogie experimentală şi de apărarea drepturilor dăscăleşti, dau acestei reviste o atitudine serioasă. Ostenitorii în ale condeiului sunt învăţătorii: Strătilă, Delanistru, B. Vasilache, Sbierea, Viconschi, Petre Nicolae, Bargaru Ion şi V. Crăciun. Colegul Vasilache în articolul „Mizeria învăţătorului începător" descrie tragedia în care se sbat învăţătorii tineri, cu leafa de 1667 lei pe lună, care în scumpetea de astăzi, nu ajung nici pentru mâncare, dar încă să te mai îmbraci, însori ori să-ţi cumperi cărţi. Mă întreb nedumerit: până când această situaţie? Conducătorii erijaţi în apostoli cu ocazia întrunirilor şi banchetelor copioase, nu zic nimic?

Sociologia Românească. *An I. Nr. 5. Mai 1936.*

Este o revistă ireproşabilă atât din punct de vedere technic, cât şi al cuprinsului. Această revistă care are menirea de a răspândi idei noi din domeniul atât de vast al sociologiei, face cinste prin materialul ei bogat şi în străinătate. In acest număr este o foarte interesantă monografie a comunei Şanţi

In privinţa cercetărei statistice, în

cadrul unei monografii sociologice sunt următoarele faze: 1. inventarierea elementelor; 2. gruparea lor, 3. stabilirea regularităţilor în distribuţia reciprocă a elementelor.

„Întâmplări şi privelişti din muzeul satului" este un articol semnat de d-l Stahl care spune: „Muzeul nostru să nu fie numai muzeu, ci sat adevărat. Cine va trece să vadă acest muzeu al satului şi al sătenilor noştri, va avea strânse laolaltă dovezile nobleţei sufleteşti a acestui neam de creatori adevăraţi, în toate domeniile" Pentru învăţători care sunt nevoiţi a cunoaşte realităţile sociale pentru întocmiri de monografii „Sociologia Românească" trebue să fie nelipsită de pe masa de lucru

„Pagini Basarabene" *Revistă de cultură şi de literatură. Anul I. Nr. 3. Director L. T. Boga. Redactor G. D. Dumitrescu.*

Basarabia, provincia oropsită de viaţă culturală, artistică, literară, pe lîngă alte păcate pe care şi le duce pe umerii săi: foamete şi secetă regulată în fiecare an, lipsă de căi de comunicaţie, sărăcie şi boli,—a avut norocul ca anul acesta prin munca şi idealismul a doi oameni, d-nii L. T. Boga şi George D. Dumitrescu, primul luptător social pentru cauza Basarabiei conducătorul celei mai populare gazete scrisă pentru norodul basarabean: Cuvânt Moldovenesc—dela războiu încoace; al doilea literat, cu multe calităţi epice, membru al S. S. R. om de rară distincţie şi noblete, să aibă o revistă de o înaltă ţinută literară, aşa cum n'a mai avut Basarabia noastră. In paginile ei întâlnim scriitori consacraţi cât şi tineri debutanţi.

Proză semnează V. Roşu, Caterina Cerchez. A. I. Gheorghiu, Al. A. Leontescu, Isaia Răcăciuni, Al. M. Nicu, George Dorul Dumitrescu, I. Negrescu etc., versuri: I. Minulescu, I. Calboreanu, Simion Stolnicu, Haralambie Ţugui, Al. Călinescu, V. Spiridonică, Coca Farago, Pavel Nedelcu, E. Ar. Zaharia, N. F. Costenco, V. Luţcan. Virgil Gh. Gheorghiu etc. Cronică: D. Ţintea, G. Galaction, I. Teodoreanu, Gh. I. Ghidu, George Dorul Dumitrescu, Traian Georgescu, M. Spiridonică.

Rev. „Pagini Basarabene", în publicistica românească e alăturea de „Familia", „Cuvântul", „Gând Românesc", etc.

O nouă izbândă a provinciei noastre.

Spiridonică

D-l Ministru al instrucţiunii la „Casa Învăţătorului"

Cu ocazia vizitei, pe care d-l **Dr. C. Angelescu** a făcut-o în ziua de 15 Iunie la Chişinău, Domnia Sa a ţinut să se oprească câteva minute şi la **„Casa Învăţătorului"**, proprietatea Asociaţiei înv din jud. Lăpuşna.

Inainte de plecare, Domnia Sa a binevoit să insereze în registrul vizitatorilor, cele ce urmează:

„Cu adâncă mulţumire sufletească am intrat astăzi în această casă a învăţătorilor, a acestor apostoli ai culturii româneşti, cari fac cinste şcoalei noastre naţionale.

„Ministrul Instrucţiunii le exprimă toată gratitudinea sa pentru sprijinul ce i-au dat în lungul şir de ani de când conduce şcoala românească".

PROIECT

pentru modificarea art. 1, 3, 5, 8, 12, 14, 16, 19 şi 24 din statutul Asociaţiei „Casa de Ajutor Reciproc" a membrilor corpului didactic primar din judeţul Lăpuşna.

Statutul modificat.

MODIFICĂRILE ADUSE:

ART. 1. — Se înfiinţează în oraşul Chişinău o Asociaţie a membrilor corpului didactic primar, secundar şi universitar din judeţul Lăpuşna şi Municipiul Chişinău, sub numele de „Casa de ajutor reciproc" a membrilor corpului didactic din jud. Lăpuşna şi Municipiul Chişinău.

ART. 3. — Sediul Asociaţiei este în Municipiul Chişinău, la „Casa Învăţătorului" str. I. C. Brătianu Nr. 87-a.

ART. 5. — Fac parte din Asociaţie toţi membrii corpului didactic primar, secundar şi universitar titulari, precum şi învăţătorii cu diplomă de capacitate numiţi în mod provizoriu, din jud. Lăpuşna şi Municipiul Chişinău.

Pentru membrii corpului didactic ce în prezent funcţionează în jud. Lăpuşna termenul înscrierii e de 3 ani dela data modificării statutului de faţă.

Pentru cei noi numiţi, sau transferaţi din alte judeţe, limita de 3 ani se socoteşte dela data numirii sau transferării în acest judeţ.

Pot fi înscrise în Asociaţie şi soţiile membrilor corpului didactic cari nu fac parte din învăţământ.

Pentru acestea, înscrierea se face pe baza unei cereri, însoţite de consimţământul soţului.

In caz de divorţ, soţia care nu e membră a corpului didactic, pierde dreptul de a mai fi membră a „Casei de Ajutor reciproc".

ART. 8. — Incasările cotizaţiilor, vărsămintelor pentru deces, cum şi a tuturor sumelor pe care membrii le datorează Asociaţiei se fac prin reţineri din statele de salar.

Cotizaţiile, cum şi ori ce sume datorate Asociaţiei de

către soţiile membrilor corpului didactic ce nu fac parte din învăţământ, se fac prin reţineri din salariul soţului, pe baza declaraţiei dată de acesta, la intrarea soţiei în Asociaţie.

ART. 12. — Cotizaţia de 100 lei, depusă la înscrierea ca membru, se consideră ca prim vărsământ pentru deces; pentru aceasta, membrii demisionaţi sau excluşi din Asociaţie nu mai au dreptul la nici una din depunerile făcute la înscriere.

ART. 14. — Membrii cari nu se supun hotărîrilor adunării generale, cum şi cei ce nu achită la timp cotizaţiile anuale, vărsămintele pentru deces, sau lucrează contra intereselor „Casei de Ajutor reciproc", se vor considera excluşi din Asociaţie.

Pentru membrii Asociaţiei transferaţi sau detaşaţi în alte judeţe, se poate acorda de Consiliul de Administraţie o amânare în achitarea sumelor datorate de maximum şase luni dela data încunoştiinţării.

Membrii cari n'au achitat 5 vărsăminte consecutive pentru deces, pierd dreptul de a mai face parte din Asociaţie.

ART. 15. — (p. c.) Din cotizaţia anuală de 50 lei pe an de fiecare membru, precum şi din vărsămintele pentru cazurile anterioare de deces, conform art. 16, depuse de membrii „Casei" ieşiţi la pensie.

Aceste vărsăminte se socotesc dela data înfiinţării „Casei de Ajutor reciproc".

ART. 16. — In caz de moarte, sau ieşire la pensie a unui membru, persoana arătată în declaraţie (conf. art. 9), familia, sau moştenitorii legali ai decedatului primesc ca ajutor întreaga sumă provenită din vărsămintele pentru deces a câte 100 lei dela fiecare membru, (conform art. 15 al. d).

Membrii asociaţiei la scoaterea la pensie pot primi ajutorul cuvenit personal, iar în caz de deces se aplică aliniatul de mai sus al aceluiaşi articol.

Din ajutorul acordat pensionarilor se vor reţine toate cotele corespunzătoare pentru înmormântare, dela data înfiinţării „Casei de Ajutor Reciproc".

La acest ajutor au dreptul şi membrii „Casei de Ajutor

Reciproc" în prezent pensionari, cari sunt la curent cu plata cotizaţiilor şi vărsămintelor pentru deces.

Achitarea acestor ajutoare se face în această ordine de preferinţă: întâiu primesc membrii fondatori, apoi ceilalţi, după vechimea înscrierii în asociaţie.

Membrii Casei de ajutor reciproc ieşiţi la pensie sunt obligaţi a comunica adresele şi orice schimbare de domiciliu

Consiliul de Administraţie este dator a le comunica. despre fiecare caz de deces, păstrând dovezile, pentru a putea fi prezentate la excluderea din asociaţie, în caz dacă nu se supun prevederilor statutare.

ART. 19. — Sumele provenite din taxa de înscriere, cotizaţia anuală de 50 lei, din vărsămintele pentru cazurile anterioare de deces depuse de membrii Casei ieşiţi la pensie, din dobânzi, donaţii, serbări, precum şi sumele neridicate conform art. 17 ultimul aliniat, formează un capital permanent al Asociaţiei, din care se fac cheltuelile de administraţie.

La finele fiecărui an, din sumele rămase $^2/_5$ trec la fondul de rezervă, şi $^3/_5$ la fondul pentru ajutoare pentru caz de boală, prevăzute la art. 2 p. b.

ART. 24. — Adunarea generală aprobă bugetul, hotărăşte încasarea anticipată, a unui sau mai multor vărsăminte pentru deces, alege Consiliul de administraţie, Comisia cenzorilor şi supleanţii.

Adunarea generală ordinară se va ţine odată pe an şi este convocată de Consiliul de administraţie. Adunarea generală extraordinară se convoacă de Comisia cenzorilor, de cel puţin $^1/_5$ din numărul membrilor la curent cu plata cotizaţiilor şi vărsămintelor, sau de Consiliul de administraţie, ori de câte ori nevoia o va cere. Adunarea generală poate modifica statutele cu majoritatea membrilor prezenţi.

Pentru schimbarea scopului Asociaţiei, se cere majoritatea membrilor înscrişi.

Asociaţia Învăţătorilor
din Municipiul Chişinău şi jud. Lăpuşna

BILANŢ

ACTIV — **întocmit pe ziua de 31 Decembrie 1935** — **PASIV**

No. crt.	Denumirea conturilor	Sume Parţiale	Sume Totale	No. crt.	Denumirea conturilor	Sume Parţiale	Sume Totale
	I. Conturi de Valori				**I. Conturi de Fond**		
1	Cassa	153.206		1	Fond sanatoriul	35.613	
2	Avansuri	73.252		2	„ amortiz. sanatoriului	221.895	
3	Avansuri dubioase	24.104	250.562	3	„ cămin	1.126.702	
	II. Mobilier		4.559	4	„ mobilier	800	1.385.010
4	Mobilier				**II. Creditori**		
	III. Imobile			5	Scris. Cred. Func. Urb. Iaşi	650.000	661.300
				6	Diverşi creditori	11.300	
5	Sanatoriul	221.895		7	Excedent		19.612
6	Cămin	1.588.906	1.810.801				
	Total Activ		2.065.922		Total Pasiv		2.065.922

Prezentul bilanţ încheiat pe ziua de 31 Decembrie 1935, se certifică de noi pentru exactitate şi realitate.

Preşedinte **I. Arhip** — *Contabil* **A. Ciobanu**

Comitetul: **I. Berliba, M. Cristea, V. Voiciulis, I. Cioabă, N. Ermurache, V. Zograf, A. Albu, I. Nagacevschi**

Asociaţia Învăţătorilor
din Municipiul Chişinău şi jud. Lăpuşna
Chişinău

Cont de Gestiune

DEBIT **încheiat pe ziua de 31 Decembrie 1935** **CREDIT**

No.crt.	Denumirea conturilor	Sume Parţiale	Sume Totale	No.crt.	Denumirea conturilor	Sume Parţiale	Sume Totale
	Cheltueli de Ad-ţie				**Venituri**		
1	Salarii	14.010		1	Cotizaţii	53.904	
2	Cheltueli generale	5.857		2	Revista Şc. Basarabeană	7.642	
3	„ deplasare la congrese	8.294		3	Diverse venituri	14.855	
4	Diurne, şedinţe	6.430		4	Gestiunea sanatoriului	1.000	77.401
5	Rămăşiţă de plată diurne şedinţă	2.814	37.405				
	Diverse cheltueli						
6	Deschidere de credite	6.700					
7	Cotizaţii Asociaţiei Generale	5.000					
8	Ajutor caz de boală	4.400					
9	Diverse neprevăzute	2.784					
10	Corul învăţătoresc	1.500	20.384				
11	Excedent		19.612				
	Total		77.401		Total		77.401

Prezentul cont de gestiune încheiat pe ziua de 31 Decembrie 1935, se certifică de noi pentru exactitate şi realitate.

Preşedinte **I. Arhip** *Contabil* **A. Ciobanu**

Comitetul: **I. Berliba, M. Cristea, V. Voiciulis, I. Cioabă, N. Ermurache, V. Zograf, A. Albu şi I. Nagacevschi**

BANCA POPULARĂ „SPIRU HARET" a Corpului Didactic din jud. Lăpușna

BALANȚA DE VERIFICARE

Încheiată la 31 Maiu 1936

No. membrilor 638
Capital subscris 2.220.000
Capital vărsat 2.043.873

No. crt.	DENUMIREA CONTURILOR	Bilanț la 31 Dec. 1934		Sumele		Solduri	
		Activ	Pasiv	Debitoare	Creditoare	Debitoare	Creditoare
		Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei
1	Ct Cassa	204797	—	5481943	5479773	2170	—
2	„ Taxa de înscriere	—	—	—	1040	—	1040
3	„ Capital social	—	1736424	4100	2047973	—	2043873
4	„ Imprumuturi	2892740	—	5491040	2347490	3143550	—
5	„ Depuneri spre fructifiaare	—	774719	871822	146353	—	585717
6	„ Efecte de plată	—	140000	—	140000	—	140000
7	„ Mobilier	36030	—	41325	—	41325	—
8	„ Salarii	—	—	39800	—	39800	—
9	„ Cheltueli generale	—	—	6279	—	6279	—
10	„ Imprimate	—	—	4031	1055	2976	—
11	„ Dobânzi datorate	20	—	20	—	20	—
12	„ Dobânzi și benef. diverse	—	—	7238	197270	—	190032
13	„ Dobânzi reportate	—	100476	—	16538	—	16538
14	„ Fond de rezervă	—	3 853	—	42228	—	42228
15	„ Depuneri la diferite instituții	236575	—	1703762	157610	133152	—
16	„ Creanțe dubioase	5300	—	5300	5300	—	—
17	„ Cassa de ajutor reciproc	—	112680	60600	180900	—	120300
18	„ Fond cassa de aj. reciproc	—	16554	16000	28885	—	12885
19	„ Fond mobilier	—	24188	—	24188	—	24188
20	„ Fond cultural	—	10307	5000	20682	—	15682
21	„ Fond creanțe dubioase	—	11130	5300	11130	—	5830
22	„ Fond imobil	—	115094	—	137444	—	137444
23	„ Diverși creditori	—	124962	228521	381552	—	153031
24	„ Capital Bancecop	12612	—	12612	—	12612	—
25	„ Profit și pierdere	—	103745	03745	103745	—	—
26	„ Efecte publice	8800	—	18800	—	8800	—
27	„ Efecte de primit	90650	—	90650	—	90650	—
28	„ Imprumuturi convertite	7274	—	7274	—	7274	—
29	„ Reduceri la imprum convert.	7274	—	7274	—	7274	—
30	„ Fond. dobânzi datorate	—	2	—	20	—	20
31	„ Fond. reduc impr. conv	—	—	—	7274	—	7274
32	„ Abonamente	—	—	200	—	200	—
	TOTAL LEI	3302072	3302072	14208636	14208636	3496082	3496082

Președinte, GR. BALAN

Contabil-autorizat, A. ZELENSCHI

CONVOCARE.

In baza art. 24 din statute şi a hotarîrii Consiliului de Administraţie, D-nii membri ai „Casei de ajutor reciproc" sunt convocaţi în adunare generală pentru ziua de 29 Iunie a. c. la ora 10 dimineaţa, în localul şcoalei de Contabilitate (str. Mareşal Prezan colţ cu Şmidt), cu următoarea ordine de zi:

1. Darea de seamă a Consiliului de administraţie.
2. Raportul comisiei cenzorilor.
3. Bugetul pe 1936.
4. Modificarea statutelor.
5. Alegerea a 4 membri în consiliu, a comisiei cenzorilor şi a supleanţilor, al căror mandat expiră.
6. Diverse.

Dacă la prima adunare nu se va întruni numărul legal de membri, a doua adunare va fi valabilă şi se va ţine cu orice număr la ora 3 după masă, în acelaş local şi cu aceiaşi ordine de zi.

Preşedinte, **I. Cioabă.**

Secretar, **V. Voiciulis.**

In atenţiunea colaboratorilor

Domnii colaboratori, colegi şi colege — sunt rugaţi a trimite materialul spre publicare la revista D-lui P. Crihan.

Strada Miron Costin No. 6, Chişinău.

Biblioteca Universitară
Centrală
„Ion Creangă"

— ABONAMENTUL —

100 lei anual
Pentru învățători 80 lei
Prețul unui număr 10 lei

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: Str. MAREȘAL PREZAN, 29. CHIȘINĂU

Tipografia „DREPTATEA", Chișinău (Pasaj)